BỒI DƯỠNG NGỮ VĂN 8

A. ÔN TẬP VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

I. YÊU CẦU CHUNG:

- Bài làm phải đầy đủ ba phần: *Mở bài, thân bài, kết bài.*
- Giữa ba phần (*mở bài, thân bài, kết bài*) và giữa các luận điểm, các đoạn trong phần thân bài phải có sự liên kết chặt chẽ. Để làm được như vậy, cần phải:

+ Sử dụng những từ ngữ, những câu văn… để chuyển ý.

+ Câu chuyển ý thường ở đầu đoạn văn (Câu này thường có chức năng: liên kết với ý ở đoạn văn trước đó và mở ra ý mới trong đoạn văn).

+ Không thể trình bày phần thân bài chỉ với một đoạn văn!

- Phải bảo đảm tính cân đối giữa ba phần (mở bài, thân bài, kết bài) trong toàn bộ bài văn cũng như giữa các luận điểm ở phần thân bài, tránh trường hợp làm bài kiểu *"đầu voi đuôi chuột"* (phần *"mở bài, thân bài"* lại nói nhiều, thiếu phần "*kết bài*").
- Phải biết vận dụng kết hợp các thao tác lập luận trong bài văn: giải thích, phân tích, chứng minh, so sánh, bác bỏ, bình luận… Trước một đề bài cụ thể, cần suy nghĩ lựa chọn: *Nên sử dụng các thao tác lập luận nào? Sắp xếp trình tự các thao tác ra sao?*
- Để bài văn có sức thuyết phục, cần sử dụng một số phương thức biểu đạt như biểu cảm, tự sự, miêu tả, thuyết minh… hỗ trợ cho phương thức nghị luận chính.

II. ĐỊNH HƯỚNG NỘI DUNG, VẤN ĐỀ NGHỊ LUẬN:

Nghị luận về một tư tưởng, đạo lí:

- Vấn đề nhận thức: *lí tưởng, mục đích sống…*
- Vấn đề về đạo đức, tâm hồn, tính cách: *lòng yêu nước, lòng nhân ái, vị tha, bao dung, độ lượng; tính trung thực, dũng cảm, chăm chỉ, cần cù, thái độ hòa nhã, khiêm tốn; thói ích kỉ, ba hoa, vụ lợi…*
- Vấn đề về các quan hệ gia đình: *tình mẫu tử, tình phụ tử, tình anh em…*
- Vấn đề về các quan hệ xã hội: *tình đồng bào, tình thầy trò, tình bạn…*
- Vấn đề về cách ứng xử, đối nhân xử thế của con người trong cuộc sống.

III. ĐỊNH HƯỚNG DÀN Ý CHUNG:

1. Nghị luận về một tư tưởng, đạo lí:

a. Mở bài:

- Dẫn dắt vào đề (…)
- Giới thiệu về tư tưởng, đạo lí nêu ở đề bài (…)
- Trích dẫn ý kiến, nhận định (nếu có) (…)

b. Thân bài:

*** Giải thích tư tưởng, đạo lí cần bàn luận (…).**

Tùy theo yêu cầu đề bài mà có thể có những cách giải thích khác nhau:

- *Giải thích khái niệm*, trên cơ sở đó giải thích ý nghĩa, nội dung vấn đề.
- *Giải thích nghĩa đen* của từ ngữ, rồi suy luận ra *nghĩa bóng*, trên cơ sở đó giải thích ý nghĩa, nội dung vấn đề.
- *Giải thích mệnh đề, hình ảnh* trong câu nói, trên cơ sở đó xác định nội dung, ý nghĩa của vấn đề mà câu nói đề cập.

*** Phân tích và chứng minh những mặt đúng của tư tưởng , đạo lí cần bàn luận (…)**

Bản chất của thao tác này là giảng giải nghĩa lí của vấn đề được đặt ra để làm sáng tỏ tới cùng bản chất của vấn đề. Phần này thực chất là trả lời câu hỏi: ***Tại sao? (Vì sao?) Vấn đề được biểu hiện như thế nào?***

*** Phê phán, bác bỏ những biểu hiện sai lệch có liên quan đến vấn đề đang bàn luận (…)**

*** Bình luận, đánh giá (bàn bạc, mở rộng, đề xuất ý kiến…):**

- Đánh giá vấn đề: Nêu *ý nghĩa* của vấn đề, mức độ *đúng – sai*, *đóng góp – hạn chế* của vấn đề.
- Từ sự đánh giá trên, rút ra *bài học kinh nghiệm* trong *cuộc sống* cũng như trong *học tập*, trong *nhận thức* cũng như trong *tư tưởng, tình cảm*…
- Đề xuất phương châm đúng đắn…

c. Kết bài:

- Khẳng định chung về tư tưởng, đạo lí đã bàn luận ở thân bài (…)
- Lời nhắn gửi đến mọi người (…)

IV. THỰC HÀNH MỘT SỐ ĐỀ BÀI:

ĐỀ 1:

Trình bày suy nghĩ của mình về câu nói:

"Ở trên đời, mọi chuyện đều không có gì khó khăn nếu ước mơ của mình đủ lớn".

DÀN Ý THAM KHẢO

1. Mở bài:

- Cuộc đời sẽ tẻ nhạt, vô nghĩa biết bao khi con người ta sống không có ước mơ, khát vọng.
- Đúng vậy, ước mơ là nhựa sống để nuôi dưỡng tâm hồn ta lớn lên, sống có mục đích, có tương lai, hạnh phúc. Một câu nói đáng để ta suy ngẫm: *"Ở trên đời, mọi chuyện đều không có gì khó khăn nếu ước mơ của mình đủ lớn"*.

2. Thân bài:

a. Giải thích câu nói:

- Ước mơ: là điều tốt đẹp ở phía trước mà con người tha thiết, khao khát, ước mong hướng tới, đạt được.
- Có người đã ví: *"Ước mơ giống như ngọn hải đăng, chúng ta là những con thuyền giữa biển khơi bao la, ngọn hải đăng thắp sáng giúp cho con thuyền của chúng ta đi được tới bờ mà không bị mất phương hướng"*. Sự ví von quả thật chí lí, giúp người ta hiểu rõ, hiểu đúng hơn về ước mơ của mình.
- Ước mơ đủ lớn: là ước mơ khởi đầu từ điều nhỏ bé, trải qua một quá trình nuôi dưỡng, phấn đấu, vượt những khó khăn trở ngại để trở thành hiện thực.
- Câu nói: đề cập đến ước mơ của mỗi con người trong cuộc sống. Bằng ý chí, nghị lực và niềm tin, ước mơ của mỗi người sẽ "đủ lớn", trở thành hiện thực.

b. Phân tích, chứng minh ý nghĩa câu nói:

Có phải *"Ở trên đời, mọi chuyện đều không có gì khó khăn nếu ước mơ của mình đủ lớn"?*

- *Ước mơ của mỗi người trong cuộc đời cũng thật phong phú.* Có những ước mơ nhỏ bé, bình dị, có những ước mơ lớn lao, cao cả; có ước mơ vụt đến rồi vụt đi; ước mơ bay theo đời người; ước mơ là vô tận. Thật tẻ nhạt, vô nghĩa khi cuộc đời không có những ước mơ.
- *Ước mơ đủ lớn cũng như một cái cây phải được ươm mầm rồi trưởng thành.* Một cây sồi cổ thụ cũng phải bắt đầu từ một hạt giống được gieo và nảy mầm rồi dần lớn lên. Như vậy, ước mơ đủ lớn nghĩa là ước mơ bắt đầu từ những điều nhỏ bé và được nuôi dưỡng dần lên. Nhưng để ước mơ lớn lên, trưởng thành thì không dễ dàng mà có được. Nó phải trải

qua bao bước thăng trầm, vinh nhục, thậm chí phải nếm mùi cay đắng, thất bại. Nếu con người vượt qua được những thử thách, trở ngại, kiên trung với ước mơ, khát vọng, lí tưởng của mình thì sẽ đạt được điều mình mong muốn.

+ Ước mơ của chủ tịch Hồ Chí Minh là giải phóng dân tộc, đem lại cuộc sống ấm no, hạnh phúc cho dân mình. Trải qua bao gian khổ khó khăn và hi sinh, Người đã đạt được điều mình mơ ước.

+ Nhiều nhà tư tưởng lớn, những nhà khoa học cho đến những người bình dân, thậm chí những thân thể khuyết tật… vẫn vươn tới, đạp bằng mọi khó khăn, cản trở trong cuộc sống để đạt được mơ ước của mình.

- Nhưng cũng có những ước mơ thật nhỏ bé, bình dị thôi mà cũng khó có thể đạt được:

+ Những em bé bị mù, những em bé tật nguyền do chất độc da cam, những em bé mắc bệnh hiểm nghèo… vẫn hằng ấp ủ những mơ ước, hi vọng. Nhưng cái chính là họ không bao giờ để cho ước mơ của mình lụi tàn hoặc mất đi.

+ Ước mơ cũng không đến với những con người sống không lí tưởng, thiếu ý chí, nghị lực, lười biếng, ăn bám…

c. Đánh giá, rút ra bài học:

- Lời bài hát "*Ước mơ*" cũng là lời nhắc nhở chúng ta: *"Mỗi người một ước mơ, nhỏ bé mà lớn lao trong cuộc đời, ước mơ có thể thành, có thể không…".* Thật đúng vậy, mỗi một con người tồn tại trên cõi đời này phải có riêng cho mình ước mơ, hi vọng, lí tưởng, mục đích sống của đời mình.

- Phê phán: Ước mơ có thể thành, có thể không, xin người hãy tự tin. Nếu sợ ước mơ bị thất bại mà không dám ước mơ, hay không đủ ý chí, nghị lực mà nuôi dưỡng ước mơ "đủ lớn" thì thật đáng tiếc, đáng phê phán. Cuộc đời sẽ chẳng đạt đạt được điều gì mình mong muốn, sống như thế thật tẻ nhạt, vô nghĩa.

- Bài học nhận thức, hành động: Nếu cuộc đời là chiếc thuyền thì ước mơ là ngọn hải đăng. Thuyền gặp nhiều phong ba, ngọn hải đăng sẽ là niềm tin, ánh sáng hướng thuyền. Mất ngọn hải đăng, con thuyền biết đi đâu về đâu? Vì thế, hai chữ "ước mơ" thật đẹp, thật lớn lao. Mỗi người chúng ta hãy có cho mình một ước mơ, hi vọng. Nếu ai đó sống không có ước mơ, khát vọng thì cuộc đời tẻ nhạt, vô nghĩa biết nhường nào!

3. Kết bài:

- Liên hệ ước mơ, khát vọng của bản thân.
- Cần có ý chí, nghị lực để nuôi dưỡng, biến ước mơ thành hiện thực.

ĐỀ 2:

Trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến sau:

"Một người đã đánh mất niềm tin vào bản thân thì chắc chắn sẽ còn đánh mất thêm nhiều thức quý giá khác nữa" **(Sách *Dám thành công*)**

DÀN Ý THAM KHẢO

1. Mở bài:

- Một câu danh ngôn nổi tiếng đã nói; Mất tiền còn có thể tìm lại được nhưng mất niềm tin là mất tất cả.

- Đúng vậy! Nói về niềm tin của mỗi người trong cuộc sống đã có rất nhiều ý kiến nói về điều đó: *"Một người đã đánh mất niềm tin vào bản thân thì chắc chắn sẽ còn đánh mất thêm nhiều thức quý giá khác nữa"* (Sách *Dám thành công*). Vậy niềm tin có ý nghĩa như thế nào với mỗi con người trong cuộc sống?

2. Thân bài:

a. Giải thích câu nói:

- Niềm tin vào bản thân: Đó là niềm tin vào chính mình, tin vào năng lực, trí tuệ, phẩm chất, giá trị của mình trong cuộc sống. Đó còn là mình hiểu mình và tự đánh giá được vị trí, vai trò của mình trong các mối quan hệ của cuộc sống.

- Câu nói là lời nhắc nhở mỗi chúng ta hãy có niềm tin vào bản thân. Đó cũng là bản lĩnh, là phẩm chất, là năng lực của mỗi người, là nền tảng của niềm yêu sống và mọi thành công. Khi đánh mất niềm tin là ta đánh mất tất cả.

b. Phân tích, chứng minh ý nghĩa câu nói:

Vì sao đánh mất niềm tin vào bản thân là sẽ đánh mất nhiều thứ quý giá khác?

- Bởi niềm tin vào bản thân là niềm tin cần thiết nhất trong mọi niềm tin. Nó không chỉ đem lại niềm tin yêu cuộc sống, yêu con người, hi vọng vào những gì tốt đẹp mà còn là nền tảng của mọi thành công. Để đạt được điều đó, con người phải biết dựa vào chính bản thân mình chứ không phải dựa vào ai khác, khách quan chỉ là điều kiện tác động, hỗ trợ chứ không phải là yếu tố quyết định thành công.

- Đánh mất niềm tin hoặc không tin vào chính khả năng của mình thì con người sẽ không có ý chí, nghị lực để vươn lên và tất nhiên*: "Thiếu tự tin là nguyên nhân của phần lớn thất bại" (Bovee).*

- Cuộc sống muôn màu muôn vẻ, đầy những dư vị đắng cay, ngọt ngào, hạnh phúc và bất hạnh, thành công và thất bại, và có những lúc sa ngã, yếu mềm… *Nếu con người không có ý chí, nghị lực, niềm tin vào bản thân sẽ không đủ bản lĩnh để vượt qua*, không khẳng định được mình, mất tự chủ, dần buông xuôi, rồi dẫn đến đánh mất chính mình. Khi đã đánh mất chính mình là đánh mất tất cả, trong đó có những thứ quý giá như: tình yêu, hạnh phúc, cơ hội… thậm chí cả sự sống của mình. Vì vậy, con người biết tin yêu vào cuộc sống, tin vào sức mạnh, khả năng của chính mình, biết đón nhận những thử thách để vượt qua, tất yếu sẽ đạt đến bến bờ của thành công và hạnh phúc.

- Trong cuộc sống, có biết bao con người không may mắn, họ phải trải qua nhiều khó khăn, thử thách, bất hạnh. Nhưng càng khó khăn, bản lĩnh của họ càng vững vàng. Họ tin vào ý chí, nghị lực, khả năng của bản thân và họ đã vượt lên, chiến thắng tất cả.

c. Đánh giá, bàn bạc:

- Phê phán: Trong thực tế cuộc sống, có những người mới va vấp, thất bại lần đầu nhưng không làm chủ được mình, không tin vào mình có thể gượng dậy mà từ đó dẫn đến thất bại:

+ Một học sinh nhút nhát, e sợ, không tin vào năng lực bản thân mình khi đi thi sẽ dẫn đến làm bài không tốt. Cũng có những học sinh thi trượt, tỏ ra chán nản, không còn niềm tin vào bản thân nên sẽ dễ bỏ cuộc.

+ Một người khi làm việc, không tự tin vào mình, không có chính kiến của mình mà phải thực hiện theo ý kiến tham khảo của nhiều người khác thì dẫn đến tình trạng *"đẽo cày giữa đường", "lắm thầy thối ma".*

+ Có những người từ nhỏ được sống trong nhung lụa, mọi việc đều có người giúp việc hoặc bố mẹ lo , khi gặp khó khăn họ có thể làm chủ được bản thân, tự mình độc lập để vượt qua?

- Khẳng định: Tuy nhiên, đừng quá tự tin vào bản thân mình mà dẫn đến chủ quan, đừng quá tự tin mà bước sang ranh giới của tự kiêu, tự phụ sẽ thất bại. Tự tin, khiêm tốn, cẩn trọng là những đức tính đáng quý của con người. Nó dẫn con người ta đến bến bờ thành công và được mọi người quý trọng.

- Bài học nhận thức, hành động: Học sinh, sinh viên, những người trẻ tuổi phải làm gì để xây dựng niềm tin trong cuộc sống? Phải cố gắng học tập và rèn luyện tư cách đạo đức tốt. Việc học phải đi đôi với hành, dám nghĩ, dám làm, tự tin, yêu đời, yêu cuộc sống. Phải biết tránh xa các tệ nạn xã hội, phải luôn làm chủ bản thân.

3. Kết bài:

Liên hệ bản thân

ĐỀ 3:

Giữa một vùng đất khô cằn sỏi đá, cây hoa dại vẫn mọc lên và nở ra những chùm hoa thật rực rỡ.

Trình bày suy nghĩ của anh chị về hiện tượng trên.

DÀN Ý THAM KHẢO

1. Mở bài:

- Câu nói miêu tả một hiện tượng thiên nhiên mà hàm chứa nhiều ý nghĩa sâu sắc, gợi ra nhiều suy tưởng đẹp.
- Đó là biểu tượng của nghị lực và ý chí vươn lên của con người trong những hoàn cảnh khó khăn, khốc liệt.

2. Thân bài:

a. Giải thích câu nói:

- Hình ảnh *"vùng sỏi đá khô cằn":* gợi liên tưởng, suy nghĩ về môi trường sống khắc nghiệt, đầy gian khó. Nói cách khác, đó là nơi sự sống khó sinh sôi, phát triển.
- Hình ảnh *"cây hoa dại":* Loại cây yếu ớt, nhỏ bé, cũng là loại cây bình thường, vô danh, ít người chú ý.
- Hình ảnh *"cây hoa dại vẫn mọc lên và nở hoa":* Cây hoa dại sống giữa tự nhiên lặng lẽ mà kiên cường. Nó thích nghi với hoàn cảnh, vượt lên điều kiện khắc nghiệt để sống và nở hoa. Những bông hoa là thành quả đẹp đẽ, kết tinh từ sự chắt chiu, thể hiện sức sống mãnh liệt.
- Như vậy, *câu nói mượn hiện tượng thiên nhiên mà gợi ra suy nghĩ về thái độ sống của con người.* Cho dù hoàn cảnh khắc nghiệt đến đâu, sự sống vẫn hiện hữu, cái đẹp vẫn tồn tại. Con người phải có ý chí, nghị lực vươn lên trong cuộc sống.

b. Phân tích, chứng minh ý nghĩa câu nói:

- Đây là một hiện tượng mà ta có thể tìm thấy ở nhiều nơi trong thế giới tự nhiên quanh mình. Cây cối, cỏ hoa xung quanh ta luôn ẩn chứa một sức sống mạnh mẽ, bền bỉ. Chúng sẵn sàng thích nghi với mọi điều kiện sống khắc nghiệt:

+ *Nơi sa mạc nóng bỏng*, cây xương rồng vẫn mọc lên, vẫn nở hoa, những bông hoa nép mình dưới xù xì gai nhọn.

+ *Ở cánh đồng băng Nam Cực*, các nhà khoa học sững sờ khi phát hiện dưới lớp băng dày vẫn có những đám địa y.

- Từ hiện tượng này, có thể liên hệ với những hiện tượng tồn tại trong **cuộc sống con người:**

+ Những thử thách, những khó khăn của thực tế đời sống luôn đặt ra đối với mỗi con người. Cuộc sống không bao giờ bằng phẳng, luôn chứa đựng những bất ngờ, biến cố ngoài ý muốn. Vì vậy, quan trọng là cách nhìn, thái độ sống của con người trước thực tế đó. Ta không nên đầu hàng hoàn cảnh, không buông xuôi phó thác cho số phận. Trong hoàn cảnh "khắc nghiệt", vẫn có những con người đích thực vẫn vươn lên.

+ Chính trong thách thức của hiện thực cuộc sống, nghị lực và sức sống của con người càng được bộc lộ rõ hơn bao giờ hết. Những đóng góp, cống hiến hay những thành tựu, kết quả đạt được trong điều kiện đó rất cần được tôn vinh như những tấm gương sáng cho mọi người học tập:

o *Nhà văn Nga vĩ đại M. Go-rơ-ki* đã có một cuộc đời sớm chịu nhiều cay đắng, gay go, đã không ngừng tự học, tự đọc để vươn lên khẳng định tài năng và đi đến thành công.

o *"Hiệp sĩ công nghệ thông tin" Nguyễn Công Hoàng* phải sống trong hoàn cảnh nghiệt ngã: không thể tự mình duy chuyển, khả năng ngôn ngữ hạn chế. Vậy mà người thanh niên đó đã sống bằng nghị lực, quyết tâm học tập và nghiên cứu phần mềm tin học. Cuối cùng anh đã thành công.

o Còn có rất nhiều tấm gương khác nữa, họ chấp nhận đương đầu với hoàn cảnh khắc nghiệt để sống và vươn lên, thể hiện những ước mơ cao đẹp.

c. Bình luận, đánh giá:

- Khẳng định sự sâu sắc của bài học: Đây là một bài học quý báu, bổ ích về thái độ sống của con người xuất phát từ hiện tượng tự nhiên.

- Phê phán:

+ Sống trong môi trường, điều kiện sống thuận lợi, có người biết tận dụng nó để phát triển tối đa năng lực của mình, đóng góp cho cuộc sống. Song cũng có những người ỷ lại mà không nỗ lực cố gắng, chỉ biết hưởng thụ, dẫn đến lãng phí thời gian, tiền bạc, tâm huyết, tình cảm của người thân. Sự lãng phí ấy là vô cùng đáng trách.

+ Không gặp được những thuận lợi trong cuộc sống, có người đã sống chán nản, buông xuôi và dẫn tới thất bại. Trường hợp này có thể cảm thông song không nên đồng tình vì tuy hoàn cảnh có vai trò quan trọng song những nỗ lực cố gắng của con người càng quan trọng hơn.

- Bài học rút ra:

+ Để có thể vượt lên khó khăn mà có những đóng góp, cống hiến trong cuộc sống, con người cần có nghị lực, ý chí, năng lực. Song cũng rất cần sự động viên, khích lệ, tình yêu và niềm tin của những người thân và cả cộng đồng.

+ Cộng đồng nên có cách nhìn nhận, đánh giá đúng đắn về những đóng góp của những người ở hoàn cảnh đặc biệt, đồng thời nên có những chính sách hỗ trợ, giúp đỡ để họ nhanh chóng vượt qua mọi khó khăn trong cuộc sống.

3. Kết bài:

- Sẽ thật bất hạnh khi gặp phải hoàn cảnh trớ trêu trong cuộc sống, nhưng sẽ bất hạnh hơn nếu như chúng ta thôi không cố gắng.

- Cũng như cây hoa dại kia rễ của nó đã đâm sâu dưới đất sỏi đá khô cằn nhằm tìm nguồn nước dẫu ít ỏi để tiếp tục tồn tại mà nở những chùm hoa đẹp.

- Hãy nhìn vào tấm gương của những bạn học sinh nghèo vượt khó, những hoàn cảnh bất hạnh nỗ lực vươn lên để tự soi lại chính mình.

ĐỀ 4:

Sống đẹp là gì hỡi bạn?

Trong cuộc sống hằng ngày mỗi người chọn cho mình những cách thể hiện khác nhau hình thành lên những cách sống khác nhau: sống đẹp, sống có ích và lối sống ích kỷ, buông

thả thậm chí chìm trong vòng tội lỗi. Như vậy “sống đẹp" là một lối sống tích cực mà mỗi người cần phải hướng tới. Nhưng sống thế nào mới là lối "sống đẹp”, còn là điều băn khoăn của rất nhiều người.

“Đẹp” không phải chỉ là cái đẹp hình thức. Cái "đẹp" thể hiện từ những hành động cư xử nhỏ nhất trong cuộc sống đến nghị lực vươn lên trong mỗi con người. "Sống đẹp" trước hết phải xuất phát từ lòng nhân ái, từ chính tình yêu trong trái tim để từ đó mà sống hết mình vì người khác, để bao dung, thứ tha... Xuất phát từ tình yêu thương nên bất cứ hành động nào dù là nhỏ nhất cũng đầy sự quan tâm, chia sẻ giữa những con người. Một sáng đến trường, bạn không sợ muộn học mà dừng lại giúp một cụ già qua đường. Mỗi ngày dành dụm tiền để ủng hộ quỹ "Vì người nghèo". Những hành động ấy dù nhỏ nhặt nhưng đều là những nghĩa cử cao đẹp.

Lại nhớ đến hơn 30 năm trước đây, người con gái Hà Nội Đặng Thuỳ Trâm xung phong vào chiến trường Quảng Trị gian khổ bản thân chịu những thiệt thòi nhưng chị vẫn dành một tình thương bao la cho những người quanh chị. Bất lực trước một ca mổ, chị đau đớn, lo lắng cho người em nuôi giờ này đang đè nặng tang tóc, đêm chị mất ngủ. Tất cả những điều ấy đều xuất phát từ lòng yêu thương trong trái tim chị! Để chính từ những lo lắng, đớn đau ấy dân tộc Việt Nam có một người con anh dũng, kiên cường tận tụy làm người. Đó là chuyện của 30 năm trước, còn giờ đây có biết bao người ngày đêm nhen lên ngọn lửa tình yêu thương trên cõi đời này. Một nhà giáo già ngày ngày đạp xe khắp chốn bán những bức hình cụ Rùa Hồ Gươm mà thầy vô tình chụp được để lấy tiền góp vào quỹ "Vì người nghèo". Bao nhà hảo tâm, bao con người có mỗi năm lại lắng lòng mình nhớ đến những người còn trong đói khổ bần cùng.Cuộc sống muôn màu muôn vẻ tạo nên muôn nghìn gương mặt con người khác nhau: có người tốt, kẻ xấu, có những người từng gây ra tội ác. Nhưng không có ai chưa từng sai lầm. Dẫu có lầm lạc bước vào ngõ cụt vẫn có thể quay đầu lại. Chúng ta vẫn luôn dang tay chờ đón một con người mới ở những người từng mắc tội. Mỗi dịp lễ lớn, không chỉ những người ngoài khung sắt nhà lao mới náo nức chờ đợi mà những người ở trong cũng vui mừng vì mỗi dịp ấy họ lại có cơ hội được ân xá, được trở về với người thân, bè bạn. Chào đón họ bằng lòng bao dung tha thứ, tin vào một sự thay đổi ở họ đó cũng là "sống đẹp". Chính nhờ có lòng yêu thương mà không ít người tìm lại được chính mình.

Có một nhà thơ với bút danh "Hoàn Lương" từng nửa đời làm tướng cướp trên những chuyến tàu Đà Nẵng - Nha Trang, làm đại gia buôn lậu xảo quyệt, thi nhân ấy tên là "Nguyễn Đức Tân" (Đông Mỹ - Thanh Trì - Hà Nội). Nửa đời làm việc thất đức nhưng trong trại giam được nghe lời khuyên nhủ tâm tình của giám thi, như người tỉnh cơn mê anh tâm sự:“Đêm đêm nghe tiếng vọng vangTiếng ngoài xã hội rộn ràng trong đêmĐã buồn lại thấy buồn thêmKhát thèm cuộc sống ấm êm ngoài đời”Và cuộc đời của tên tướng cướp ấy rẽ sang một ngả khác khi mãn hạn tù, anh trở thành một nhà thơ, một thành viên của đội Công an xã. Khi được hỏi làm thế nào mà cá sự thay đổi lớn trong anh như vậy, tướng cướp, thi nhân ấy trả lời nhờ có sự bao dung, tình yêu của người vợ hiền và của tất cả mọi người.

Nhạc sĩ Trịnh Công Sơn từng viết "Sống trên đời cần có một tấm lòng. Để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi, để gió cuốn đi…". Gió sẽ cuốn những tấm lòng thảo thơm gieo

tình yêu khắp muôn nơi, mang lại ánh sáng cho miền đất tăm tối, mang lại hạnh phúc cho những người cùng khổ. Mỗi chúng ta, hãy gửi theo gió tấm lòng mình để cứu giúp bao người và để chính chứng ta là những con người có lối "sống đẹp".

"Cuộc sống không có con đường cùng chỉ có những ranh giới, điều cốt yếu là phải làm sao để vượt qua được những ranh giới ấy" (Nguyễn Khải). Cuộc sống luôn chứa đựng những thử thách, và không ai là không vấp ngã một lần. Vậy nhưng sau cú ngã đau đớn ấy, bạn làm gì mới là điều đáng nói. Trong đầu tôi cứ thể hiện lên hình ảnh con lật đật nhỏ bé miệng luân nở nụ cười và lần nào vấp ngã cũng bật dậy, trên môi vẫn là nụ cười lạc quan. Đã bao giờ bạn được như con búp bê ấy, kiên cường và nghị lực?... Đọc Đặng Thuỳ Trâm, những dòng tâm sự của chị, từng câu từng chữ bao giờ cũng tràn ngập một lòng ham sống phi thường. "Đời phải trải qua giông tố nhưng chớ cúi đầu trước giông tố ". Câu nói tâm đắc ấy của chị, giờ đây, mỗi chúng ta cũng phải lấy đó làm châm ngôn sống cho cuộc sống của mình.

Tôi được nghe thầy dậy Hoá kể câu chuyện về người học trò cũ của thầy. Anh là một học sinh chăm ngoan, học giỏi, luôn nằm trong nhóm đầu. Vậy nhưng trong kỳ thi Đại học quan trọng anh lại trượt điều tưởng như không thể đã xảy ra. Đau buồn, thất vọng về chỉnh mình, cuộc sống của một thanh niên 18 tuổi lúc ấy chỉ toàn một màu đen khi bao hứa hẹn tương lai, kỳ vọng của gia đình, thầy cô đều sụp đổ. Không chịu giam mình trong màn đêm, anh tự mình thắp lên ngọn nến niềm tin và tiếp tục học tập hết mình. Anh đã đỗ vào năm sau với một số điểm cao. Dù so với bạn bè, anh là người đến sau nhưng anh lại là người đạt được chiến thắng lớn nhất: Chiến thắng chính mình, cuộc sống với những ranh giới của nó luôn bao quanh bạn. Nếu không có nghị lực làm sao bạn có thể đi hết được con đường của riêng mình? Từ số 1 đến số 0 chỉ trong gang tấc nhưng khoảng cách từ số 0 đến số 1 trên trục đời là cả một quá trình mà nếu không có niềm tin, nghị lực, bạn sẽ mãi chỉ là con số 0 mà thôi. Hãy là một người bộ hành với đôi chân dẻo dai sẵn sàng đạp lèn mọi chông gai để bước đi: "Chặng đường nào trải bước trên hoa hồng, bàn chân cũng thấm đau vô vàn những mũi gai" Lời bài hát của ban nhạc tôi yêu thích cứ văng vẳng bên tai. Bàn chân có thể sẽ chảy máu vì gai nhọn nhưng đừng ngồi xuống rên xiết, hãy để máu ấy thấm lên những cánh hồng đỏ thắm trên bước đường vinh quang của bạn! Làm được như vậy tức là bạn đang "sống đẹp",sống và luôn giữ cho mình một niềm tin vào ngày mai, luôn có một nghị lực vươn lên hướng đến ánh mặt trời.Tôi từng đọc một bài thơ nghe qua tưởng chỉ là thơ vui nhưng lại mang một ý nghĩa sâu sắc: "Khi anh sinh ra/ Mọi người đều cười/ Riêng anh thì khóc tu tu/ Hãy sống sao để khi chết đi/ Mọi người đều khóc/ Còn môi anh thì nở nụ cười". Bạn và tôi, hãy tự chiêm nghiệm cho mình lối sống đẹp để khi ở cuối con đường, chúng ta đều mỉm cười mãn nguyện!

ĐỀ 5:

Một triết học nói: Mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì nó có. Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lònng thì chẳng là gì cả. Nó làm thế nào thì nó sẽ trở thành như thế ấy, và nó phải làm bằng tự do của chính nó. Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra.

Bài làm.

Các bạn đã từng nghe câu "Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra" chưa? Có lẽ câu nói thật lạ kì phải không các bạn, đây là câu nói của một nhà triết học, tuy thật khó hiểu nhưng nó lại hàm chứa một ý nghĩa vô cùng sâu sắc, nhà triết học có ý nhắc nhở chúng ta điều gì đây? Vậy bây giờ chúng ta hãy cùng tìm hiểu rõ ý nghĩa câu nói này nha các bạn.

Không chỉ đơn giản bằng một câu ngắn gọn như vậy, nhà triết học còn nói:"Mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì nó có. Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả.Nó làm thế nào thì sẽ trở thành như thế ấy, và nó phải làm bằng tự do của chính nó. Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra''.Đến đây một phần cánh cửa như được mở rộng.

Tại sao lại nói "mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì nó có"?.Mỗi con vật khi sinh ra đều biết ăn, biết đi lại, biết bắt mồi… tất cả đều là do bản năng sinh tồn của nó, giống như con mèo con, khi mới sinh ra là đã biết bò lại gần mẹ để bú, để hưởng chút hơi ấm ngọt ngào mà mẹ nó dành cho những đứa con yêu thương, rồi dần tự mở đôi mắt nhỏ xinh mèo con bắt đầu tập được những bước đi chập chững, rồi chạy nhảy, đến nô đùa, đến bắt chuột, tất cả đều là do tự nhiên mà có, không ai dạy bảo, mèo con trưởng thành và cả vòng đời mèo con vẫn như vậy, không thay đổi.

Thật hay, tạo hoá đã ban tặng cho loài vật một bản năng đặc biệt để có thể thích nghi với cuộc sống thế nhưng "Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả''.Đúng vậy, con người không hề có một chút bản năng đặc biệt nào,tất cả mọi thứ hoàn toàn phụ thuộc vào người khác,phải trải qua sự rèn luyện, tập tành mới có được khả năng.Con người khi sinh ra vốn chẳng biết gì,chỉ nhắm nghiền đôi mắt bé xiu và oa oa oà lên những tiếng khóc đòi bú mẹ, thật sự chẳng thể nào chạm được tới mẹ. Tất cả là nhờ mẹ nâng niu,ôm ấp vào lòng hoà tan dòng sữa ngọt chạm vào môi hồng bé xinh thì mới tiếp tục sự sống được. Không chỉ vậy, làm sao con người có thể tự đi đứng, bò trườn được,tất cả phải qua quá trình rèn luyện ngay từ thuở ban đầu.Hai tháng biết lật, ba tháng biết bò, sáu tháng chập chững biết đi, mười tháng bắt đầu hoàn thiện bước đi của mình… Đâu phải tự nhiên! Đều do bàn tay nồng ấm của mẹ dìu dắt từng bước, từng bước một,tạo nên khả năng sinh tồn, hoà nhập với cuộc sống cho một sinh linh bé nhỏ dần bước vào đời.

Con người khác với con vật là có tri thức, có phẩm chất đạo đức nhưng đây cũng đâu phải là điều vốn sẵn có trong từng người mà nó được phát huy, phát triển qua những ngày học tập, những ngày được dạy dỗ. Cũng như chúng ta ngay từ nhỏ đã được dạy rằng phải biết hiếu thảo với cha mẹ, bên ngoài xã hội cần tôn trọng người khác, phải chân thành, công bằng... và nhiều điều khác nữa, những lời dạy đó ăn sâu vào tâm trí, nó lớn theo thời gian khi ta càng lớn, và được áp dụng ngay trong đời sống. Thử hỏi không có sự chui rèn, không có sự luyện tập thì làm sao ta có thể hoà nhập với cuộc sống hiện tại được, bởi vậy "nó làm thế nào thì nó sẽ trở thành như thế ấy, và nó phải làm bằng tự do của chính nó". Đó chính là lí do ta cần phải biết sống, biết hành động, biết nỗ lực.Cũng như khi muốn đánh được một bản nhạc hay thì ta phải tập đánh đàn, điều đó xuất phát từ lòng yêu thích, bắt nguồn từ sự tự nguyện, không hề bị cưỡng ép, ràng buột. Con người là một tờ giấy trắng, chỉ từng nét, từng nét bút mới vẽ lên bức tranh hoàn thiện, nên cần phải luyện tập từ thấp đến cao, từ dễ đến khó, mới có thể hấp thu kiến thức từ cuộc sống được. Giống như

trong học tập đâu phải ai mới đầu cũng được ngồi trên chiếc ghế đại học, mà phải bắt đầu từ lớp một, trải qua mười hai năm rèn luyện gian khổ mới được ngồi vững trên chiếc ghế ấy. Tóm lại để đạt được thành công, ước muốn, nguyện vọng thì chính bản thân phải có sự nổ lực thực sự, cố gắng toàn vẹn thì thành công sẽ đến trong tầm tay thôi.

Tuy nhiên đâu phải ai cũng đi được đến cùng của sự thành công. Có nhiều người đang học rất tốt nhưng vì mê chơi bỏ ngang việc học thế là mất tất cả qua một lúc nông nỗi, quả đúng thật họ làm thế nào thì sẽ nhận lại được kết quả như thế ấy thôi!.Chính vì vậy hãy luôn nhớ rằng "tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra", chỉ có ta mới quyết định được số phận của ta, con người ta thế nào thì do chính ta làm nên. Một người nếu biết gắng công học tập, biết chú trọng đến phẩm chất đạo đức, …. Thì sau này sẽ làm nên danh tiếng góp phần đưa đất nước đến một góc trời vinh quang, xây dựng đất nước ta thành toà lâu đài đẹp nhất mà không cường quốc nào có thể sánh bằng.Nhưng thật đáng tiếc xã hội ta ngày nay vẫn không thiếu những kẻ tự huỷ diệt mình,những con người thân tàn ma dại do ăn chơi sa đoạ, dẫn đến bị AIDS,bị nghiện ngập là cũng do chính họ tự tạo ra, tự tạo cho họ một cuộc sống khổ sở, bị mọi người xa lánh.Bên cạnh là những kẻ chỉ biết trông chờ vào người khác, không biết tự nỗ lực bản thân trong hoc hành cũng như trong công việc. Thật đáng phê phán!

Qua câu nói vô cùng đáng giá của nhà triết học, có lẽ đã làm thức tỉnh chúng ta, cho nên ngay từ bây giờ phải biết rèn luyện bản thân, học tập thật tốt, khắc phục chỗ hạn chế còn phải trông chờ vào người khác,để bản thân ta phát triển hơn, và hơn hết phải làm nên một con người hợp thời đại thì xã hội mới phát triển, đất nước mới giàu mạnh.

Nhưng các bạn cũng hãy nhớ rằng chúng ta không hề cô độc chiến đấu với số phận mà bên cạnh đó còn có gia đình, xã hội nữa.Chính những tác động đócũng có thể tạo nên tôi của ngày mai.
Câu nói của nhà triết học thật thú vị phải không các bạn? Biết bao điều ý nghĩa, vô giá được ẩn chứa trong câu nói này. Hãy tự khẳng định cái tôi của chính mình và làm nên cái tôi thật sự, thật giá trị cho xã hội này nha các bạn!!!! "Tôi chỉ có thể là kẻ do chính tôi làm ra"

ĐỀ 6:

Sống sao cho khỏi phải xót xa...

Bài làm:

Mùa xuân là mùa đẹp nhất trong năm, tuổi trẻ của thanh niên cũng như mùa xuân. Là lứa tuổi đẹp nhất trong mỗi cuộc đời. Thanh niên là lứa tuổi với nhiều ước mơ, dự định và hoài bảo lớn nhất.Để có thể làm tốt những hoài bảo đó thì những thanh niên đó cần phải có một mục đích sống một lí tưởng sống. Vậy lí tưởng sống của thanh niên ngày nay là gì?

Bạn có biết tại sao chúng ta lại được sống trong một đất nước độc lập ngày nay không? Vì sao một đất nước nhỏ như chúng ta lại có thể đánh thắng được giặc ngoại xâm hùng mạnh không? Đó chính là nhờ lí tưởng của ông cha ta ngày xưa. Trong sự nghiệp chống ngoại xâm bảo vệ Tổ quốc, đã có hàng triệu thanh niên lên đường ra trận, dũng cảm

chiến đấu, hy sinh cuộc đời thanh xuân đẹp nhất của mình, góp sức quan trọng cùng toàn dân tộc đánh thắng hai kẻ thù hùng mạnh của thời đại là thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, đem lại độc lập, tự do cho Tổ quốc.Họ đã có những lý tưởng sống đẹp họ chiến đấu hi sinh vì Đất nước thân yêu.Vậy sống trên 1 đất nước hòa bình độc lập này chúng ta cân phải làm gì để tiếp bước ông cha ta với sứ mệnh xây dựng Việt Nam thành một quốc gia hùng mạnh đang đặt lên vai thanh niên chính họ phải lĩnh sứ mệnh vô cùng cao cả và thiêng liêng này bởi họ là chủ nhân, là tương lai, là ‘’mùa xuân’’ của dân tộc. Thanh niên sống là phải có lý tưởng. Để thực hiện được lí tưởng đó mỗi thanh niên chúng cần phải trang bị một hành trang thật vững chắc để vào đời bằng việc học tập và phải sống có đạo đức. Nhưng nhìn thẳng vào thực tế hiện nay, khi đất nước ta đang có nguy cơ tụt hậu về kinh tế, tệ nạn xã hội ngày một gia tăng thì thanh niên chưa chứng tỏ đầy đủ được vai trò, trọng trách của mình trước sứ mệnh của đất nước.Mà lai có nhiều thanh niên ngày nay chỉ biết sống cho chính bản thân mình, những người có lối sống buông thả, sống cho qua ngày. Họ chùn bước trước khó khăn, lắc đầu trước thử thách và sống vô trách nhiệm với xã hội. Bởi lẽ một điều, họ vẫn còn mặc cảm với quê hương. Thái độ đáng trách này biểu hiện ở những người ta sống tha hương, chỉ biết sống vì đồng tiền, lúc nào cũng đem lợi ích của mình lên bàn cân để so đo, tính toán. Bảo vệ quyền lợi của mình, đó là đúng, nhưng dường như đừng quá vì bản thân mà xem nhẹ công đồng. Đó là lối sống ích kỷ. 'Sống' - Đó chỉ là một từ đơn giản thôi nhưng nó hàm chứa biết bao nhiêu điều. Sống vì điều gì và sống như thế nào. Điều đó tuỳ thuộc vào sự lựa chọn của mỗi người trong chúng ta. Để thanh niên ngày nay trở thành trụ cột của nước nhà không chỉ ở hiện tại mà ngay cả trong tương lai thì vấn đề sống còn là thanh niên phải xác định được cho mình một lý tưởng; sau khi đã xác định được phải phấn đấu để thực hiện lý tưởng đó. Chỉ có như thế thanh niên Việt Nam mới có thể hoàn thành được sứ mệnh mà đất nước giao phó và có thể ngẩng cao đầu với thanh niên thế giới. Mỗi thanh niên sẽ có quan niệm riêng của mình về lý tưởng, tuỳ thuộc vào hoàn cảnh, trình độ,, lý tưởng đó phù hợp với xu thế chung của đại đa số thanh niên, và mang lại lợi ích cho dân tộc đó mới thật sự là lý tưởng. Con người ta luôn khát vọng hướng tới cái cao cả tức là hướng tới chân lý, những người sống phấn đấu hướng tới cái cao cả thường được gọi là người có lý tưởng. Như vậy chân lý không chỉ là ngọn đèn pha mà còn là cái đích của lý tưởng. Trong công cuộc đổi mới của đất nước, nhất là thời kỳ hội nhập kinh tế thế giới, thanh niên chính là nguồn nhân lực chất lượng cao nhanh chóng nắm bắt khoa học công nghệ hiện đại ở mọi lĩnh vực để phát triển đất nước. Thanh niên Việt Nam đã thể hiện rất nhiều ưu điểm như thông minh, cần cù, chịu khó, ham học hỏi, tiếp thụ cái mới nhanh... Nhiều bạn trẻ đã thể hiện lối sống cao đẹp, thổi bùng ngọn lửa vì cộng đồng và không cam chịu đói nghèo. Các mùa hè tình nguyện đã thu hút hàng nghìn trí thức trẻ tình nguyện lên đường về nông thôn, miền núi. Nhiều dự án lớn do thanh niên đảm nhiệm... Kế thừa lời dạy về lý tưởng cho thanh niên của Hồ Chí Minh, kết hợp với thực tiễn ngày hôm nay của đất nước, thanh niên có thể xây dựng cho mình một chân lý - một lý tưởng: Không ngừng phấn đấu xây dựng Việt Nam trở thành một nước ‘’Dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh’’. Tất nhiên sự nghiệp to lớn này là của toàn dân tộc nhưng thanh niên giữ một vai trò quan trọng, bởi sự nghiệp này không phải một sớm một chiều mà đạt được; cần có thời gian, ngắn hay dài tuỳ thuộc vào sự phấn đấu của chúng ta. Thanh niên là lớp người trẻ tuổi sẽ kế tục và biến sự nghiệp này thành hiện thực.Giống như câu nói “Tinh thần của tuổi trẻ là đá quý kỳ lạ có thể nung sắt thành vàng”.

Là một thanh niên thế kỉ 20 với bước hội nhập hiện nay,với những lý tưởng và hoài bão lớn, chúng ta hãy ra sức học tập và sống có đạo đức.Để thật sự là một người có ích trên xã hội này. Chúng ta ai cũng sống có khát vọng, hoài bão và hết mình vì nó. 'Cái quý nhất của con người là cuộc sống, đời người chỉ sống có một lần, phải sống sao cho khỏi phải xót xa, ân hận vì nhưng năm tháng sống phí, cho khỏi phải hổ thẹn vì những năm tháng sống hoài, sống phí... Sống có lý tưởng để đưa đất nước mình đi lên hội nhập với các cường quốc năm châu.

ĐỀ 7:

Thất bại là mẹ thành công.

Bài làm:

Trước hết chúng ta cần hiểu rõ ý nghĩa câu tục ngữ.Thất bại là không đạt được kết quả, mục đích như dự định, trái với thành công. Vậy mà câu tục ngữ lại khẳng định thất bại là mẹ thành công-một điều hết sức mâu thuẫn.Hẳn ai cũng biết mẹ là người sinh ra, tạo ra.Tổng kết lại, ta hiểu rằng có thất bại thì ta mới có kinh nghiệm, từ đó dẫn tới thành công. Vậy đúng là thất bại đã sinh ra thành công, có bại mới có thắng. Câu tục ngữ tưởng chừng như mâu thuẫn nhưng thật ranó lại là 1 kinh nghiệm sống mang ý nghĩa thực tế: Thất bại dạy cho ta những bài học để ta vượt lên và tiến tới thành công.

Tại sao vậy? Ta nên đi từ nguyên nhân của thành công. Nguyên nhân của thành công có nhiều yếu tố nhưng chủ yếu nó bao gồm:- Có năng lực- Chớp được thời cơ.

Vậy thử xem Thất bại có sinh ra việc có năng lực và chớp thời cơ hay không? Khi người ta thất bại người ta thường ngồi suy ngẫm vì sao người ta thất bại hơn là khi người ta thành công thì người ta thường nghĩ vì sao người ta thành công. Thay vào đó, người ta ăn mừng và tự mãn, điều này giết chết thành công.

- Khi người ta nghĩ vì sao người ta thất bại thì điều đầu tiên nghĩ tới là năng lực của mình đã đủ chưa (khả năng chuyên môn của bản thân, khả năng liên kết và dùng người, nhân lực, vật lực và thời gian). Sau đó người ta nghĩ tới liệu mình thực hiện như vậy đã đúng thời điểm chưa, đã đủ chín để thực hiện chưa (chớp thời cơ). Khi người ta tìm được ra nguyên nhân như vậy, đa phần họ sẽ chuẩn bị tốt hơn cho những lần sau để không bị thất bại. Do đó thất bại sinh ra thành công là vậy.

- Con người thường có tính kiêu hãnh, họ thường không chịu thất bại, họ luôn muốn chinh phục và luôn muốn thành công. Trong khi đó thất bại làm có tính kiêu hãnh của họ nổi dậy và mạnh lên, đó là vì sao mà thất bại sinh ra thành công vậy.Ý NGHĨA của nó như thế nào?
- Nó khuyên người ta khi thất bại thì đừng nản, phải biết nhìn lại để nhận ra vì sao lại như vậy và điều quan trọng hơn cả là làm sao để lần sau không bị như vậy nữa và lần sau làm như thế nào để đạt được.- Nó còn một ý nghĩa nữa, một ý nghĩa hết sức con người, đó là an ủi người ta, đa phần sự an ủi đều tốt, nó làm cho người ta lấy lại được tự tin. Nhưng đôi khi

nó làm nhụt chí người ta vì sự bằng lòng của họ lớn hơn ý chí của họ.Câu nói trên chỉ có tác dụng đối với người có ý chí và lòng đam mê mà thôi.

ĐỀ 8:

Suy nghĩ về quan niệm: "Tình thương là hạnh phúc của con người''.

Bài làm:

"Nếu có một gia vị làm tăng thêm hơi ấm và ý nghĩa trong cuộc sống… đó chính là tình yêu thương. Nếu có một tình cảm thiêng liêng giúp chúng ta vượt qua bao khó khăn,thử thách đó chính là tình yêu thương". Sự ân cần, ấm áp cảu tình thương thật đẹp! Với tình thương đó,chúng ta có thể chia sẽ những cảm xúc và thấu hiểu lẫn nhau. Tình yêu thương giúp chúng ta trong lúc khó khăn bởi vì nó giúp ta kết nối ngôn ngữ trái tim. Có tình thương chúng ta cùng sát cánh bên nhau khắp mọi nẻo đường đời. Có tình thương, chúng ta cùng ươm mầm cho trái tim hoài bão và khát vọng. Qua đó, chúng ta có thể thấy rõ:" Tình thương là hạnh phúc của con người".

Trên thế gian này, có rất nhiều cách để định nghĩa tình thương nhưng nhìn chung tình thương yêu là một cảm giác đến từ sự chân thành cảu trái tim, nó vô cùng đơn giản, mộc mạc, không mang những mưu toan, tính toán và tình thương hiện diện khắp mọi nơi. Hạnh phúc là cảm giác vui vẻ, sung sướng hay đơn giản chỉ là sự thanh tịnh trong tâm hồn. Chính vì mà tình thương yêu và hạnh phúc luôn tồn tại trong nhau.

Xã hội ngày nay luôn bận rộn trong guồng máy công việc, con ngừoi luôn phải chạy đua với thời gian, nhưng không vì thế mà tình thương yêu giữa người và người bị mất đi. Ở đâu đó vẫn còn rất nhiều những tấm lòng chan chứa yêu thương luôn rộng mở. Có rất nhiều bạn học sinh, sinh viên tham gia các chiến dịch "Mùa hè xanh", "Hoa phượng đỏ" để giúp đỡ những người kém may mắn.Các bạn không quản khó khăn để mangcon chữ đến cho các bạn vùng sâu vùng xa. Hay như bản thân chúng ta, khi Trung thu đến ta vẫn thường quyên góp lồng đèn giúp các em nhỏ vui tết Trung thu. Tất cả những điều đó đã phần nào chứng minh cho tình yêu luôn hiện hữu ở tất cả mọi nơi. mặt khác tình thương còn là tấm lòng người mẹ, ngừoi cha, người ông, người bà, … đối với con cháu. Họ cả đời lo lắng, chăm sóc, dành những gì tốt nhất cho người thân yêu. Thế đấy, sự thương yêu muôn màu muôn vẻ với muôn nghìn sự thể hiện. Nó tồn tại ở khắp mọi nơi và trong nhiều mối quan hệtừ bạn bè, gia đình đến xã hội.

Thế nhưng tấm huy chương nào cũng có mặt trái của nó, tình yêu cũng vậy. Nếu chúng ta không đặt đúng chỗ, không mang đến cho những người cần thì nó sẽ trở thành một tác nhân xấu cho gia đình và xã hội. Ví như một người mẹ thì lúc nào cũng yêu thương con nhưng nếu người mẹ đó lầm tưởng rằng yêu thương là cưng chiều thì sớm muộn đứa con ấy sẽ trở nên hư hỏng vì chúng cho rằng chúng là nhất.

Không những thế, cuộc đời muôn hình vạn trạng, có người tốt cũng có kẻ xấu. Tuy xã hội có rất nhiều người tình yêu thương vô bờ đối với mọi người xung quanh nhưng cũng tồn tại những kẻ ích kỷ.Những người đó chỉ biết cuộc sống của mình, họ không quan tâm

đến bất cứ ai. Họ không hề biết rằng cuộc đời là tập hợp của rất nhiều số phận may mắn, bất hạnh. Vì vậy những số phận may mắn cần dang rộng vòng tay yêu thương để giúp đỡ những số phận bất hạnh, giúp họ vượt qua khó khăn của cuộc đời.

Trên thế gian này, không có vị thần nào đẹp hơn thần mặt trời, không có ngọn lửa nào đẹp hơn ngọn lửa yêu thương. Chúng ta hãy mở rộng cánh của trái tim, mở rộng tấm lòng yêu thương, mang tình yêu đến với mọi ngươi. Vì như ta không những hạnh phúc đến cho mọi ngươi, cho chính mình mà còn giúp những người bất hạnh hiểu rằng thế giới này vẫn vô cùng ấm áp tình người.

ĐỀ 9:

Mai ấm tình thương nơi trú ngụ của những con người không chung huyết thống nhưng chung một tấm lòng.

Bài làm:

"Trong đêm, một bàn chân bước, bé xíu lang thang trên đường, ánh mắt buồn mệt nhoài của em, em rất buồn vì em không biết đi về đâu,về đâu …". Đây chính là thực trạng xã hội hiện nay ở nước ta, tình trạng trẻ em lang thang ngày càng tăng và là một vấn nạn cần được giải quyết nhanh chóng. Tuy nhà nước ta đã rất cố gắng hết mình, nhưng không dễ gì có thể xóa đi vấn nạn này một cách nhanh chóng được do nhà nước ta không có đủ điều kiện. Vì thế trong xã hội đã xuất hiện một lực lượng mới, một lực lượng cảm thông với tình trạng hiện nay của các em, một lực lượng giàu tâm huyết và đầy tình thương,đó chính là nhiều cá nhân, gia đình & tổ chức có lòng hảo tâm đã thu nhận trẻ em cơ nhỡ, lang thang, kiếm sống trong thành phố, thị trấn về những mái ấm tình thương để nuôi dạy, giúp các em học tập, rèn luyện, vươn lên sống lành mạnh, tốt đẹp.

Số phận của những đứa trẻ lang thang, khác với các bạn bè cùng trang lứa, lẽ ra giờ này chúng phải đang được yêu thương, được nâng niu chăm sóc bởi gia đình, cha mẹ; thì giờ đây những đứa trẻ ấy phải lang thang kiếm sống dưới những tiêu cực của xã hội, những lừa lọc, áp bức, xâm hại tới bạn thân, mà quan trọng nhất là xâm hại tới tinh thần, tới tư tưởng.Vì thế các mạnh thường quân, các nhà hảo tâm từ khắp mọi miền đất nước đã cùng chung tay lập nên những Mái ấm tình thương, những gia đình không cùng chung huyết thống nhưng lại có chung một tấm lòng, để chăm lo và dạy bảo cho trẻ em lang thang, những mảnh đời bất hạnh có được một cuộc sống hạnh phúc, một tuổi thơ vui tươi và một tương lai tươi sáng. Tiêu biểu về các tổ chức nhân đạo ở Việt Nam là: Làng trẻ em SOS, một gia đình lớn cuả trẻ em lang thang. Nhưng trong số những nhà hảo tâm có đầy đủ điều kiện về vật chất lẫn tấm lòng thì cũng có không ít người không có điều kiện vật chất nhưng lại có tấm lòng như Cổ tích "bà bụt sinh viên" đăng trên báo Tuổi trẻ số ra ngày 26-9-2008 về nữ SV Nguyễn Hòang Oanh đảm đang, vững vàng với vai trò là chị, là mẹ của 3 em "nuôi" nhỏ mù lòa.Dù chỉ là sinh viên, lo tiền học của bản thân còn không đủ, nhưng Oanh vẫn gắng chăm sóc cho các em, lo cho các em có được một cuộc sống no đủ, được vui chơi, được học hành bằng những mối làm thêm đến tận khuya để có tiền cho các em.Thật đúng là một câu chuyện "cổ tích" giữa đời thường.

Nhưng do đâu mà trẻ em lang thang trong xã hội ngày một đông? Trẻ em lang thang do nhiều lí do, nhưng nguyên nhân quan trọng nhất là do những người mang tiếng là bậc sinh thành, nhưng lại thiếu trách nhiệm, đang tâm bỏ con giữa một xã hội đen tối, không nơi nương tựa, để chúng bị lợi dụng, lầm đường lạc lối.Thật đáng trách cho những kẻ đã quyết định sinh con ra đời thì ít nhất cũng phải mang đến cho chúng một cuộc sống hạnh phúc cho dù là không no đủ. Nguyên nhân thứ hai có thể do bọn trẻ mồ côi từ nhỏ, không nơi nương tựa, chúng phải sống dựa vào những đứa trẻ lang thang lớn hơn, những băng nhóm đường phố, học theo thói xấu, làm việc xấu để mưu sinh.Và nguyên nhân thứ ba chính là những kẻ có tâm địa độc ác, xấu xa đã lừa gia đình các em, dụ dỗ các em, xem các em như một món hàng đem lại lợi nhuận cho chúng.

Trong cuộc sống có kẻ xấu, người tốt, cũng như có những nhà hảo tâm thì song song đó cũng có những kẻ gian, lừa đảo, chăn dắt các em gọi là "mẹ mìn".Những người "mẹ" này đã lợi dụng các em, bóc lột sức lao động của các em, bắt các em làm việc quá sức: xin ăn,bán vé số, thậm chí là ăn cắp để kiếm tiền nuôi chúng.Nếu các em không kiếm đủ tiền, thì bị "mẹ" đánh đập dã man, bắt các em nhịn đói. Những kẻ nhẫn tâm hơn nữa thì đánh gãy tay, gãy chân, thậm chí là chặt ngón tay, ngón chân của các em để việc ăn xin đạt "hiệu quả" cao hơn. Những đứa trẻ bị lợi dụng chăn dắt thường xuất thân ở các gia đình nghèo ở vùng sâu, vùng xa, bị những kẻ chăn dắt lường gạt đưa vào TP.HCM làm việc kiếm tiền.Một thực trạng đau lòng khác là nhiềuu vụ việc khi phát hiện, lại do chính cha, mẹ ruột đẩy các em theo những kẻ chăn dắt để kiếm tiền. Như trường hợp em Hoa (khoảng 6 tuổi) trên báo Phụ nữ,quê ở Nghệ An, mẹ bệnh mất sớm từ lúc hai tuổi.Nhà có bốn chị em, thu nhập hàng ngày trông vào hai công đất trồng sắn và công việc phụ hồ hàng ngày của ba. "Khoảng giữa năm 2008, bác Năm ở TP.HCM ra quê đưa nhà em ba triệu đồng bảo ba cho con vào TP.HCM phụ bác Năm bán hàng.Bác sẽ cho ăn học đến nơi đến chốn. Khi vào TP.HCM, bác Năm Bắt con gọi bằng "mẹ".Khi đi bán phải mặc đồng phục học sinh để người ta thấy tội nghiệp, mới bán được nhiều. Mỗi ngày làm việc, "mẹ" sẽ giữ dùm 10.000đ, cuối năm sẽ đưa con gửi về quê" – Hoa nói.Thật đáng xấu hổ khi một người lớn khỏe mạnh lại sống bằng số tiền ít ỏi kiếm được của một đứa trẻ, mà không biết tự lao động để nuôi sống bản thân, chỉ biết bóc lột sức lao dộng của các em. Những kẻ có hành vi này cần phải bị xử phạt thật nghiêm minh, để làm gương cho bọn xấu còn lại.

Việc làm của những nhà hảo tâm đối với các em lang thang thật là tuyệt vời.Đó là một nghĩa cử vô cùng cao đẹp mà xã hội đang rất cần có ở mỗi công dân. Là một thanh niên sống trong xã hội, chúng ta phải có thái độ tích cực ngăn chặn những hành vi sai phạm của bọn xấu, đồng thời chung tay góp sức giúp các em có một cuộc sống tươi đẹp.Vì trẻ em chính là tương lai của đất nước, là tương lai của chính chúng ta."Trẻ em hôm nay, đất nước ngày mai", hãy để trẻ được sống trong ấm no hạnh phúc, có thế thì tương lai do chúng xây dựng mới có thể tốt đẹp được.

Giúp đỡ người tàn tật, trẻ em cơ nhỡ cần có sự chung tay của nhiều cá nhân, gia đình, tổ chức từ thiện và các cấp, các ngành và cả chính bản thân chúng ta nữa.Chúng ta hãy cùng nhau vận động mọi người xây nên những mái ấm, những gia đình thật lớn, để xã hội không còn cảnh trẻ em lang thang nữa.Hãy dể cuộc sống ngày một tốt đẹp hơn.

ĐỀ 10:

Em hãy viết về tình mẫu tử.

Bài làm:

"Lòng mẹ bao la như biển Thái Bình dạt dào" …Vâng, từ xưa đến nay mỗi khi nhắc đến hình tượng người mẹ, họ luôn nghĩ đến một tình cảm thật bao la, chân thành và ấm áp chứa chan bao tình yêu. Thật cao quý và may mắn biết bao đối với những ai còn mẹ.Lòng mẹ, cũng chính là tình mẫu tử. Đó là một thứ thiêng liêng, quý giá xuất phát từ tâm hồn long lanh như pha lê, dịu ngọt như dòng suối của mẹ dành cho đứa con thân yêu của mình. "Mẫu" là mẹ, "tử" là con. Hai từ này hầu như chưa bao giờ xa cách, ví như cho dù họ có cách xa bao lâu, bao xa thì tâm hồn của mẹ và con luôn hòa quyện vào nhau.Khi con còn bé thơ, từ lúc vừa chào đời đã được bàn tay của mẹ dỗ dành, nâng niu. Một chút lớn nữa, mẹ cũng là người đỡ từng bước đi đầu tiên. Khi đi học, cũng có những lúc con ham chơi khiến mẹ buồn lòng nhưng bà vẫn không bao giờ buồn hay hờn trách con, luôn chỉ bảo cho con thứ gì đúng, thứ gì sai. Tất cả những đều đấy đã đều chứng minh được thế nào là tình mẹ. Và con cũng đã đáp lại tình cảm ấy bằng sự thành công, sự hiếu thảo mà mỗi người đều có thể đạt được bằng chính sự nỗ lực của mình. Nhưng tình con dành cho mẹ không bao giờ bằng tình mẹ dành cho con. Đó cho ta thấy sự tuyệt diệu về đức hy sinh của người "mẫu", người mẹ mà ta không thể lý giải được.Không thể không nói đến một số trưởng hợp ngoại lệ. Cũng đã có nhiều người mẹ nhẫn tâm vứt bỏ đi cốt nhục, những đứa con ruột thit của mình không lý do. Tôi không thể hiểu được tại sao lại có người như thế. Những việc như vậy có đã để bị xã hội chê trách không? Hay sâu trong tâm hồn của họ đang nghĩ những gì, có ăn năn hối hận không? Chúng chỉ là những đứa trẻ thơ cần tình thương ấm áp, dịu ngọt của mẹ thôi mà…. Họ đã vô tình làm vấy bẩn sự thiêng liêng cao quý của ba chữ vàng "tình mẫu tử" mà chúng ta hằng nghĩ đến và yêu quý nó.Mẹ dành tình cảm cao qúy, đầy sự huy sinh khắc khổ đó cho con thì con cũng phải đáp lại bằng những thứ thiêng như gần như thế. Mẹ không bao giờ đòi hỏi nhiều ở con, luôn mong con thành đạt, hạnh phúc thì đó cũng chính là niềm vui của mẹ. Và đồng thời con cũng là niềm tin, là hy vọng, hoài bão của mẹ. Tất cả những gì tốt nhất cũng đều dành cho con. Những ai đang còn mẹ thì hãy biết quý trọng và giữ gìn nó. Có những thứ khi đã qua rồi thì không bao giờ lấu lại được. Tình cảm của mẹ như ánh sáng trên cao, bóng mát trên cao, như dòng sữa ngọt ngào. Cuộc đời thật công bằng biết bao khi đã cho cho mỗi người chúng ta thứ gọi là "tình mẫu tử"…

ĐỀ 11:

Là người sống phải có tình thương

Đề: "Tình thương là hạnh phúc của con người"

Bài làm.

Trong cuộc sống giữa con người và con người chúng ta luôn tồn tại tình yêu thương. Tình yêu thương là cội nguồn đầu tiên của con người chúng ta cho đến ngày nay. Những tình yêu thương đẹp đẽ đó mang đến niềm hạnh phúc cho chúng ta. Vậy chúng ta cùng tìm hiểu " tình thương là hạnh phúc của con người là gì?".

Tình thương là sự cảm thông chia sẻ trong phạm vi gia đình, xã hội, nhà trường. Hạnh phúc là niềm vui, niềm sung sướng khi ta đạt được niềm mơ ước, phấn đấu trong cuộc sống. Khi chúng ta cho người khác tính thương hoặc khi chúng ta biết chia sẻ niềm vui nỗi buồn với người khác thì chúng ta sẽ nhận lại được từ họ sự sự biết ơn bởi cuộc sống là cho, đâu chỉ nhận riêng mình.

Tình thương còn được thể hiện ở nhiều khía cạnh, ta thấy gần guũinhất là gia đình, tình cảm của cha mẹ đối với con cái là vô cùng lớn lao vô bờ bến. Từ ngàn xưa cha ông ta đã có nhưữngcâu ca dao đề cao tính yêu thương của cha mẹ; Công cha như núi thái sơn, gnhĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra. Núi cao to đồ xộ nước chảy nhiều như thế ta cũng không thể hình dung được tình yêu thương của cha mẹ lớn lao như thế nào bởi ta khôngbao giờ đong đo đếm được.Điều đó đã trở thành đạo lí bổn phận con chúng ta phải biết ghi nhớ công ơn của cha mẹ, vâng lời cha mẹ, cố gắng học tập thật tốt để làm cha mẹ vui lòng.Ta có thể thấy trong văn học, thuý Kiều vì thương cha mình đã phải bán thân chuột cha, Nguyễn Đình Chiểu khóc đến mù cả mắt khi hay tin mẹ mất. Ngoài ra tình yêu thương còn được thể hiện trong nhà trường: vâng lời, lễ phép với thầy cô người lớn tuổi hoàng thành nhiệm vụ mà thầy cô gáo,ghi nhớ công ơn thầy cô đã dạy cho ta những bài học đầu tiên,nhưng chữ đầu đời. Trong quan hệ bạn bè: cảm thông chia sẻ với những bạn có hoàn cảnh khoókhăn, giúp đỡ các bạn học yếu. Tong xã hội, biết chia sẻ cảm thông với những số phận bất hạnh, vận động kêu gọi mọi người quyên góp giúp đỡ đồng bào lũ lụt, quỹ nhà tình thương, vì người nghèo...

Vì sao chúng ta sống phải có tình thương: Vì tình thương là một trong nhưng thứ cao đẹp nhất của con người, tình thương là sự cho đi đồng thời nhận lại, tình thương đém đến niềm tin lẽ sống, niềm hạnh phúc, sự ấm áp cho mọi người, có tình thương giúp con người sẽ xây dựng xã họi tốt đẹp, trật tự tình thương giúp con người hoàn thiện nhân cách của mình hơn.

Tuy nhiên tình thương phải biết đặt đúng chỗ vì không đặt đúng chỗ sẽ không là hạnh phúc mà là bất hạnh. Một người mẹ quá nuông chiều con sẽ khốn khổ vì con. Cho tiền nhưng kẽ dạng hành khất là tiếp tay cho lười biếng.Khoan hồng, dung tha cho những kẻ phạm tội nhưng chúng vẫn " ngựa quen đường cũ" thì thật là nguy hiểm cho xã hội. bên cạnh những người giải lòng yêu thương vẫn còn vô vàn nhưng kẻ ích kỉ, sống chỉ biết vì miìnhthật là đáng phê phán lên án.

"Tình thương là hạnh phúc của co người" câu nói tuy ngắn gọn nhưng bao hàm đầy đầy đủ ý nghĩa cho chúng ta tình thương là một trong những cảm xúc đẹp nhất của con người.Đừng sống vì mình mà hãy sống vì mọi nguời nhất là đối với những người chúng ta yêu thương, sẽ làm cuộc sống này trở nên tốt đẹp hơn mọi nguươi cảm thấy yêu đời hơn

ĐỀ 12:

Ai không có một tình bạn chân chính thì không xứng đáng được sống.

Bài làm:

Ông cha ta từng có câu:

"Bạn bè là nghĩa tương thân

Khó khăn hoạn nạn, ân cần có nhau"

Con người không ai có thể sống thiếu bạn. Tình bạn là một trong những tình cảm cao đẹp và trong sáng nhất. Như nhà văn Thomas Hughs từng nói: "Phước thay người nào đó có tài kết bạn, vì đó là một trong những quà tặng quý nhất của Thượng Đế." Quả thật như thế, tình bạn có một sức ảnh hưởng vô cùng to lớn đến cuộc sống của mỗi chúng ta.

Con người từ khi sinh ra đến ngày trưởng thành không ai không có bạn. Tình bạn rất gần gũi, giản dị chứ không xa vời hay khó nói như nhiều thứ tình cảm khác. Tình bạn là một phạm trù xã hội, được dùng để chỉ quan hệ giữa người với người có những nét giống nhau về tâm tư, tình cảm, quan điểm hay hoàn cảnh… mà họ có thể chia sẻ, đồng cảm, giúp đỡ nhau cùng tiến bộ. Tình bạn có thể là bạn tri kỉ, bạn nối khố, bạn học, bạn đồng hương, bạn đồng lứa, bạn đồng minh hay bạn chiến đấu. Bạn là người có cùng sở thích, cùng lí tưởng, quan niệm sống với chúng ta. Bạn là người cho ta một bờ vai mỗi khi ta khóc, cho ta một điểm tựa khi ta rơi vào tuyệt vọng, cho ta một bầu trời ánh sáng khi ta lạc bước vào thế giới tăm tối, là người sẽ luôn bên ta dù cuộc đời có đổi thay, khi ta gặp hoạn nạn cũng như tìm thấy hạnh phúc. Nhưng tại sao ta cần phải có bạn? Phải chăng vì bạn là người luôn ở bên ta như câu nói: "Ở nhà thì nhờ ba mẹ, ra đường thì nhờ bạn bè". Có lẽ vì vậy mà bạn bè rất quan trọng, nếu ai không có bạn thì đó là một thiệt thòi lớn trong đời. Có bạn là điều hạnh phúc nhất của mỗi cuộc đời như nhà văn A.Manzoni đã nói: "Một trong những hạnh phúc lớn nhất đời này là tình bạn, và một trong những hạnh phúc của tình bạn là có một người để gửi gắm tâm sự thầm kín. Tình bạn đến với mỗi chúng ta một cách rất tự nhiên bởi lẽ nó xuất phát từ trái tim của mỗi người.

Trong cuộc sống, tình bạn được biểu hiện trên nhiều phương diện khác nhau. Bất cứ thời đại nào cung tồn tại rất nhiều tình bạn đẹp. Chẳng hạn như tình bạn của Lưu Bình và Dương Lễ ngày xưa. Khi Dương Lễ là một thư sinh nghèo khổ, Lưu Bình không những không chê bai mà còn kết giao bạn hữu và tạo điều kiện cho Dương Lễ ăn học. Đến khi Dương Lễ công thành danh toại, Lưu Bình chỉ là một kẻ ăn mày rượu chè bê tha. Nhớ đến nghĩa tình bạn bè năm xưa, Dương Lễ đã nhờ vợ mình giúp nuôi và đốc thúc việc học của Lưu Bình. Sau đó, Lưu Bình đỗ đạt làm quan. Hay tình bạn vô cùng tốt đẹp và sâu sắc của hai nhà chính trị lớn là Các-mác và Ăng-ghen. Tình bạn của hai ông bắt nguồn từ việc có cùng chung mục đích và lí tưởng. Trong suốt thời gian nghiên cứu và làm việc, hai ông đã không ngừng viết thư cho nhau và vô cùng vui sướng khi gặp lai nhau. Có lần Ăng-ghen bị bệnh, Các-mác đã bỏ ra rất nhiều thời gian và tâm huyết nghiên cứu sách vở để tự tìm ra cách trị bệnh cho bạn.. Đó mới chính là tình bạn chân thành và cao quý.

Bên cạnh tình bạn chân chính còn có tình bạn không chân chính. Đó là tinh bạn dựa trên sự giả dối và lợi dụng. Tình bạn ấy sẽ không bao giờ vĩnh cửu cả. Bởi tình bạn được xây dựng dựa trên những tình cảm, những cảm xúc chân thành nhất. Chính vì vậy, nếu thiếu đi những thứ này, tình bạn sẽ không bao giờ bền vững.Viên pha lê "tình bạn" óng ánh kia sẽ không còn sáng lấp lánh nữa mà thay vào đó là những ánh sáng mờ nhạt, đen tối.Tình bạn dối lừa sẽ làm cho con người ta mất đi nhân phẩm, đạo đức của mình. Tình bạn dối trá sẽ khiến cho hai chữ "tình bạn" không còn thiêng liêng và cao quý nữa. Tình

bạn này sẽ khiến cho bất cứ ai trong cuộc đều cảm thấy buồn phiền và thất vọng. Không những ta đã gây cho người khác sự tổn thương mà chính ta cũng bị tổn thương ngược lại bởi những gì ta đã gây ra. Vì vậy, chúng ta cần tránh xa thứ tình bạn đáng xấu xa này.

Tình bạn là một trải nghiệm lí thú của cuộc đời mỗi người. Tình bạn giúp chúng ta hoàn thiện nhân cách của mình. Chính nhờ tình bạn mà ta trưởng thành hơn, giàu nghị lực hơn trong cuộc sống. Không những thế, tình bạn giúp cuộc sống trở nên vô cùng ý nghĩa, đúng như Democrite đã nói: "Ai không có một người bạn chân chính thì người đó không xứng đáng được sống."

ĐỀ 13:

Tình bạn luôn hiện hữu bên cạnh chúng ta.

Bài làm:

Mỗi người chúng ta được sinh ra và lớn lên trong tình thương của cha mẹ, sự chăm sóc dạy bảo của ông bà, lòng yêu thương đùm bọc của anh chị và rất nhiều thứ tình cảm cao quý khác. Trong số đó tình bạn là một phần không thể thiếu, nó hiện hữu bên cạnh chúng ta từ thuở ấu thơ mãi cho đến về sau.

Tình cảm con người có thể nói là liên miên bất tận, đặc biệt khi người ta yêu thích một người hay một vật nào đó. Tình bạn cũng như thế, khi hai hay nhiều người quen biết và chơi thân với nhau thì giữa họ đã nảy sinh một bông hoa tình bạn. Tình bạn phải được hình thành từ ít nhất hai cá thể trở lên và nó không giới hạn số lượng những người bạn về sau. Với những đặc điểm như trên, ta thấy rằng Trái Đất chúng ta hiện hữu vô số bông hoa tình bạn, có thể nói đó như một rừng hoa của tình bằng hữu.

Không giống với những loại tình cảm khác, tình bạn được mệnh danh là thứ tình cảm trong sáng nhất. Ngay từ lúc còn thơ, khi những đứa trẻ cùng xóm chơi chung với nhau thì tình bạn giữa chúng đã nảy sinh từ lúc đó. Và mặc dù khi họ đã tám mươi tuổi, họ ngồi quay quần lại trò chuyện với nhau, đó vẫn được gọi là tình bạn. Như vậy ta thấy tình bạn không phân biệt độ tuổi, nó hiện hữu trong cuộc sống chúng ta từ lúc ấu thơ cho đến thuở bạc đầu.

Tình bạn được biểu hiện qua rất nhiều khía cạnh, có thể là lời nói, cử chỉ, hành động hay đôi khi chỉ là một cái nháy mắt. Khi ta nói ra những lời êm dịu thân thương hay với những cử chỉ tôn trọng hòa nhã, ta đã tạo một sự thân thiện với những người bạn của mình và dĩ nhiên nó sẽ góp phần xây dựng tình bạn gắn bó dài lâu. Lòng chân thành chính là chìa khoá then chốt của tình bạn, nếu những người bạn đến với nhau không thật lòng mà chỉ vì vụ lợi giả dối thì mối quan hệ bạn bè đó mau chóng đổ vỡ.

Hãy thử tưởng tượng nếu chúng ta sống không có tình bạn thì thế giới này sẽ như thế nào? Sẽ không có những cuộc họp mặt bạn bè, không có sự giao thiệp giữa người này người kia, không có mối quan hệ gắn bó thân thiết với những người bạn mới, mọi người nhìn nhau bằng ánh mắt xa lạ…thế thì cuộc sống sẽ nhàm chán biết bao. Trái Đất chúng ta sở dĩ mang tên hành tinh xanh là do sự vun đắp của rất nhiều thứ tình cảm tô bồi cho đời

sống tinh thần của con người, làm cho thế giới tâm hồn nhân loại thêm đa dạng phong phú và ngày càng phát triển tươi đẹp hơn. Thế nên, một thế giới mà thiếu đi tình bạn chẳng khác nào một hành tinh đen không có sự sống. Do vậy chúng ta hãy trải rộng lòng mình ra với mọi người, đón nhận những tình cảm yêu thương chân thành mà họ dành cho ta để ta luôn được sống trong niềm vui của tình bạn.

Mặc dù không thiêng liêng như tình mẹ, cao quý như tình thương và khó giải thích như tình yêu nhưng tình bạn lại là thứ tình cảm căn bản nhất, bởi nói làm cơ sở để phát triển nên những loại tình cảm khác.

ĐỀ 14:

"Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình"

Tổ Hữu

Suy nghĩ của anh (chị) về câu nói trên?

Bài làm:

Trong cuộc sống mỗi người đều có những quan niệm sống riêng của mình, thậm chí là đối lập nhau. Nhà thơ Tổ Hữu lại cho rằng: "sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình" đó vừa là mục tiêu sống vừa là quan niệm sống riêng của ông. Đồng quan điểm sống của ông cũng có một nhà thơ nước ngoài cho rằng: 'Cho đi mà không nhận lại mới là hạnh phúc lâu dài". "Cho' là biết trao đi,dưng tặng những gì quý giá của bán thân cho người khác, biết hy sinh cống hiến những gí tốt đẹp nhất của mình dành cho gia đình, bạn bè, xã hội.
"Nhận" là cách sống chỉ biết mình mà quên người một cách sống ích kỉ biệt nhận về mình những điều tốt đẹp, đó là một cách sống chỉ vì mình.

Sống không phải chỉ biết hướng thụ không thôi mà cần phải biết cống hiến, biết sống vì mọi người xung quanh đó là quan hệ giữa "cho" và "nhận". Thành quả của mỗi người trong cuộc sống không phải tự nhiên mà có mà nó phải trái qua một quá trình. Ngoài sự cố gắng nỗ lực của bản thân còn là sự hy sinh cống hiến của bao người.Vậy nên chúng ta phải "cho" đâu chỉ "nhận" không thôi: Cho đi là một biểu hiện của cách sống đẹp sống có lí tưởng mục tiêu đúng đắn và tốt đẹp. Biết quan tâm giúp đỡ người khác để cuộc sống thêm xanh, thên vui và có ý nghĩa hơn,Chúng ta có thế "cho' đi bằng nhiều hình thức như vật chất hoặc tinh thần hoặc những cách khác. Sống cần phải biết xác định rõ quyền hạn và trách nhiệm của mình để thức hiện đúng đắn nhiệm vụ của mình và đặt quyền lợi tập thể lên trên quyền lợi cá nhân "một nhười vì mọi người". biết quên đi nỗi buồn của bản thân để vui cùng niềm vui của mọi người đó cũng là một trong những cách "cho" riêng của nhiều người

Chúng ta ai cũng biết đến một người luôn yêu thương, luôn hy sinh hạnh phúc của mình vì những đứa con trong đất nước Việt Nam.Đó là vị cha già của dân tộc Hồ Chí Minh muôn vàn kính yêu người là vừng dương tỏa sáng khắp muôn nơi,người luôn cho đi tất cả những gì bản thân có đế đem lại cuộc sống yên bình ấm no cho nhân dân.Cuộc đời bảy mươi chín mùa xuân của Bác là bài ca bất tử về sự hy sinh cống hiến cao cả cho nhân dân cho nước bác đã phải xa quê hương,gia đình người thân bạn bè đẻ ra đi tìm đường cuus nước với biết bao gian lao vất vả, luôn kề cận bên sự nguy hiểm rình rập ngưng với một khát khao cháy bỏng Bác đã cam chịu và vượt qua tất cả để rồi giải phóng dân tộc khói xiềng xích nô lệ của thực dân dành chủ quyền độc lập tự do,thành lập nên nước Việt Nam dân chũ cộng hòa.Sau ngày độc lập Bác kêu gọi đồng bào cả nước mỗi tuần nhịn ăn một bữa để góp phần cứu đói và bác là người gương mẫu thực hiện đầu tiên. Cũng sau khi miền

bắc hoàn toàn giải phóng trong cuộc sống thời bình, bác vẫn sống trong căn nhà sàn đơn sơ, ăn uống thanh đạm như bao người khác. Bác vẫn đau đáu trong mình một tâm huyết mà suốt đời bác phấn đấu để biến thành hiện thực là làm sao giữ vững được chũ quyền độc lập, tự do thiêng liêng của đất nước, dân tộc. chiến đấu quét sạch giặc ngoại xâm, giải phóng miền nam thống nhất đất nước.Tư tưởng phẩm chất đạo đức tuyệt vời cao,tuyệt vời trong sáng của chủ tịch Hồ Chí Minh mãi mãi là bài học nhân sinh sâu sắc là bài học về cách "cho" cao cả và lớn lao mà chúng ta vẫn phải cố gắng noi theo.

Tiếp theo đó Nguyễn Đình Chiếu cả cuộc đời của ông cũng gặp vô vàn khó khăn lận đận, tuy học rộng tài cao nhưng con đường thi cứ của ông cũng không mấy thuận lợi khi vào năm 1849 ông sắp thi thì nhận được tin mẹ mất.Ông bỏ thi về Nam để chịu tang mẹ. Dọc đường vất vả, lại thương mẹ khóc nhiều nên ông bị đau mắt nặng và sau đó thì bị mù cả hai đôi mắt.Nhưng ông không hề đầu hàng trước số phận mà vẫn khao khát cống hiến,khát khao làm được những diều tốt đẹp cho đời.Mù nhưng vừa ông lại vừa dạy học vừa bóc thuốc chữa bệnh cho dân, vừa làm thơ khuyễn khích tinh thần đánh giặc ngoại xâm của quân và dân ta trong cuộc kháng chiến chống thực dân pháp ở Gia Định vào năm 1859 Nguyễn Đình Chiếu trong cuộc sống gặp nhiều khó khăn bất hạnh nhưng cũng luôn vì gia đình người dân và dân tộc, ông đã quên đi hạnh phúc của cá nhân, ông đã hy sinh tất cả để đem lại cuocj sống yên bình, hạnh phúc cho nhân dân.Cả cuộc đời ông luôn "cho" và chỉ biết cho không chỉ ở ngày xưa mà hiện nay có rất nhiều bạn trẻ sãn sàng hy sinh bản thân đẻ cống hiến hết sức mình cho tổ quốc.Những hoạt động tổ chức nhân đạo luôn giúp đỡ những người dân khó khăn.Các cả nhân tổ chức đã và đang cùng nhau chung tay góp sức tổ chức những chương trình nhân đạo "trái tim cho em" những hoạt động cứu trợ đồng bào thiên tai bão lũ, hỗ trợ, giúp đỡ những nạn nhân chất độc màu da cam.Ngoài ra còn có những hoạt động đền ơn đáp nghĩa, xây dựng nhà tình thương xóa bỏ nhà tranh tre dột nát.Tất cả những hành động cao cả đó của biết bao con người đều là những cách sống đẹp, những cách sống luôn vì mọi người, cống hiến mình cho xã hội.

Nhưng cũng thật đáng buồn chê trách những con người sống vô cảm, sống chỉ biết "nhận" chứ không hề "cho". Sống mà chỉ biết hướng thụ, luôn tính toán cạnh tranh để nhận về mình những điều tốt nhất mà bỏ qua nỗi buồn, sự bất hạnh của người khác.Những con người chỉ biết vì mình, chỉ biết hưởng thụ thì đó là những con người ích kỉ vô hồn.Xét về đạo lí thì đó là những con người sống vô ơn bội nghĩa, xét về quy luật xã hội thì đó là những con người sống lạc hậu cố kìm hãm sự phát triển của đất nước.

"Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình" đây là một quan niệm sống phù hợp với đạo đức con người nói riêng.Đay là một quan niệm đúng đắn và phù hợp với mọi thơi đại.Chúng ta cần phải sống vì người khác, phải biết "cho" đi để cống hiến cho xã hội phát triển khi đã cho đi thì đừng toan tính sẽ nhận lại được cái gì mà hãy "cho" đi một cách tự nguyện và thật tâm.Chúng ta cũng phải kết hợp hài hòa giữa quyền lợi và trách nhiệm giữa "cho" và "nhận", phải nhận thức rõ được sự đem lại hạnh phúc cho người khác là như thế nào.

"Bạn sẽ thấy niềm vui khi đỡ người khác bằng cả tấm lòng" (Poul newman). Chúng ta sống và có quyền "nhận" nhưng đừng bao giờ quên trước khi "nhận" bạn phải xem bạn đã "cho" được những gì để xứng đáng "nhận" hay chưa

ĐỀ 15:

"Hãy hướng về mặt trời bóng tối tối sẽ ở sau bạn"

Suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến trên

Bài làm:

Sống là phải xác định được đâu là hướng đi của mình để xây dựng nên một cuộc sống tốt đẹp hơn ý nghĩa hơn. Giá trị của cuộc sống là ở chỗ bạn biết xác định được mục tiêu, lỗi đi của mình để đến được với thành công. Cây luôn vươn lên về hướng mặt trời để đón nhận ánh sáng hấp thụ nó và tổng hợp tinh bột nuôi sống cơ thế và giúp cây phát triển xanh tươi tốt và chống đỡ sâu bệnh. Con người cũng vậy, có câu nói rất hay và ý vị "hãy hướng về mặt trời bóng tối sẽ ở sau bạn".

"Mặt trời" là nơi tỏa sáng soi chiếu, sưởi ấm con người ta. "Mặt trời hay là ngọn đèn đều chỉ những điều tốt đẹp trong cuộc sống của mỗi người hướng về mặt trời là hướng về những điều tốt đẹp trong cuộc sống.

"Bóng tối" là những điều xấu xa, u ám,những khó khăn trỡ ngại…mà mỗi người đều phải đối mặt. Đưng sống trong bóng tối đó mà hướng về mặt trời để mặt trời soi rọi,sới ấm và đẩy lùi bóng tối cho bạn.

Khi bạn sống luôn hướng về những điều tốt đẹp những điều cao quý thì những xấu xa u ám, khó khăn quanh bạn sẽ bị đẩy lùi về phía sau.Chính vì vậy mà chúng ta cần phải có một thái độ sống, một cách sống tích cực, lạc quan biết vươn lên biết cầu tiến để khẳng định chính bản thân mình.

Những điều tốt đẹp là gì? Là những lí tưởng ước mơ những lí tưởng, mục đích sống đẹp, những việc làm hướng thiện giúp đỡ mọi người.Khi giúp đỡ mọi người, hki hướng đến điều tốt đẹp con người sẽ có niềm tin, súc mạnh để giúp họ đẩy lùi những trở ngại, khó khăn đi đến cái đích của sự thành công. Hướng tới những điều tốt đẹp trong cuộc sống là một lỗi sống đẹp.Hướng tới "mặt trời" chúng ta sẽ không bị làmđường lạc lối bới đã có ánh sáng ấm áp của lí tướng sống mục đích sống cao đẹp. Cũng như nhà thơ Tổ Hữu đã tìm ra cho mình một mặt trời đó là "mặt trời chân lí' đã tỏa sáng và soi rọi dẫn dắt ông đi đến con đường cách mạng. Ông vô cùng sung sướng và tự hào khi gặp lí tưởng cạh mạng, một lí tưởng đúng đắn và cao cả giúp ông luôn hướng về cái đẹp luôn biết yêu thương biết hy sinh và cống hiến tất cả cho dân cho nước. Từ khi ông tìm thấy được "mặt trời" đó thì nó đã soi rọi, thanh lọc tâm hồn ông, trái tim và con người của ông khiến ông vui sướng hân hoan:

"Từ ấy trong tôi bừng nắng hạ
Mặt trời chân lí chói qua tim"

Trong cuộc sống chúng ta phải biết xác định một hướng đi đúng đắn, một mục tiêu rõ ràng để phấn đấu vương lên để trở thành "cây hoa" tươi thắm tỏa ngát hương thơm cho đời thật đáng khen đáng khâm phục cho những người sống "gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn" họ sống trông môi trường tối tăm đầy ắp những điều xấu xa, ghê tớm nhưng họ vẫn hướng đến những điều tốt đẹp, vẫn luôn giữ cho mình một lí tưởng sống, một mục đích sống đẹp.

Đừng sống như những người luôn dè dặt, phụ thuộc, luôn sống một cách thụ động không có ý chí nghị lục kiên định để vươn lên thoát khói những điều tối tăm những quan niệm, suy nghĩ tầm thường. Mà chúng ta phải sống sao cho ra sống. Đã sống là phải biết khẳng định cái "tôi" của mình một cách mạnh mẽ phải biết thế hiện được một niềm tin một khát khao vươn lên trong cuộc sống.

Chúng ta thế hệ tương lai cuar đất nước thì phải luôn rèn luyện cho mình một ý chí nghị lực, một niềm tin để luôn hướng về những điều tốt đẹp thì cuộc sống mới có ý nghĩa. Chúng ta phải luôn phấn đấu để trở thành một người công dân tốt của đất nước Việt Nam

thân yêu, để xứng đáng với câu nói của Bác Hồ "mỗi người là một bông hoa đẹp, đất nước Việt Nam là một vườn hoa đẹp"

Đừng bao giờ từ bỏ hãy luôn phấn đấu hết mình bởi vì bạn có thể thất vọng khi thất bại nhưng bạn sẽ sụp đổ để tận cùng nếu bạn bỏ cuộc thôi không cố gắng nữa lúc đó trước bạn chỉ là "bóng tối" mà thôi

"Hãy hướng về mặt trời bóng tối sẽ ở sau bạn" đây là câu nói rất hay hàm chuâws một tư tưởng triết lí, một quan niệm nhân sinh tích cực.Và đây cũng là một lời khuyên, lời nhắc nhở đúng đắn đó là phải lạc quan phải tin tưởng vào tương lai và luôn luôn tin tưởng vào mục đích sống tốt đẹp của mình. Dù bạn đang ở hoàn cảnh nào dù khó khăn gian khổ đến đâu thì bạn hãy cố gắng vươn lên đừng bao giờ từ bỏ và đầu hàng nó mà hãy lôn tin và nhớ rằng "còn da long mọc, còn chồi nảy cây

V. MỘT SỐ ĐỀ BÀI VÀ THANG ĐIỂM:

ĐỀ 1: Theo nguồn tin Báo *Dân trí*, ngày 04-12-2013, tại thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai xảy ra một vụ đổ xe chở hàng khiến cả ngàn thùng bia trên xe đổ xuống đường và rất nhiều người xung quanh nhào đến hôi của.

Anh/chị hãy viết bài văn (khoảng 600 từ) bàn về hiện tượng trên.

	1.	**Nhận thức hiện tượng (1,0 điểm)**	
		- Đây là hiện tượng có thực, được bàn luận nhiều trên các phương tiện thông tin đại chúng và đời sống hàng ngày. - Hiện tượng này còn mang tính phổ biến trong đời sống của người Việt, trở thành vấn nạn nhức nhối về văn hóa, nhân cách và đạo đức con người.	0,5 0,5
	2.	**Bàn luận hiện tượng (1,0 điểm)**	
		- Hiện tượng trên cho thấy lối sống tò mò, hiếu kì; sự ích kỉ, vụ lợi; thói vô cảm, thiếu văn hóa và ý thức trách nhiệm với cộng đồng; đồng thời, đó còn là biểu hiện của sự xuống cấp đạo đức trầm trọng trong đời sống hiện đại. - Nguyên nhân dẫn đến hiện tượng trên là do tâm lí đám đông và cách ứng xử văn hóa thiếu chiều sâu của một bộ phận người Việt.	0,5 0,5
	3.	**Giải pháp (0,5 điểm)**	
		- Cần tuyên truyền ý thức trách nhiệm, lối sống tương thân tương ái trong cộng đồng. - Cần có sự can thiệp của pháp luật và bản thân mỗi cá nhân cần tự nhìn nhận lại hành vi của chính mình.	0,25 0,25
	4.	**Bài học nhận thức và hành động (0,5 điểm)**	
		- Nhận thức: Hiện tượng trên là những hình ảnh không đẹp về văn hóa ứng xử của người Việt Nam và đáng bị xã hội lên án. - Hành động: Mỗi người cần có việc làm cụ thể giúp người gặp rủi ro, hoạn nạn trong cuộc sống.	0,25 0,25

ĐỀ 2: Ngạn ngữ có câu: *Cuộc đời ngắn ngủi không cho phép ta ước vọng quá nhiều*. Nhà văn Nga M. Pris-vin lại cho rằng: *Phải ước mơ nhiều hơn nữa, phải thiết tha hơn nữa để biến tương lai thành hiện tại.*

Viết một bài văn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về những quan niệm trên.

	1.	**Giải thích ý kiến (1,0 điểm)**	
		- Ý kiến thứ nhất: + *Cuộc đời ngắn ngủi*: Thời gian con người sống, tồn tại không dài. + *Ước vọng*: Mơ ước, mong muốn, khát vọng + *Ước vọng quá nhiều*: Ước mong quá lớn, quá cao xa, không thực hiện được sẽ dẫn đến bất hạnh. Ý cả câu: Vì cuộc đời con người ngắn ngủi nên mỗi người không đủ thời gian thực hiện nhiều mơ ước, mong muốn, nhất là những mơ ước, mong muốn xa rời thực tế. - Ý kiến thứ hai: +*Phải ước mơ nhiều hơn nữa, phải thiết tha hơn nữa* : Cấu trúc tăng tiến, nhấn mạnh việc con người cần phải biết ước mơ, khát vọng. + *Tương lai*: Những điều chưa đến, con người đang mong chờ. + *Hiện tại*: Những cái đang diễn ra. Ý cả câu: Con người cần mơ ước nhiều hơn, khao khát mãnh liệt hơn để biến những điều mơ ước thành hiện thực. - Hai ý kiến tuy trái ngược nhau song đều đưa ra những lời khuyên bổ ích, giúp con người có những định hướng đúng đắn trong cuộc sống vốn dĩ nhiều khó khăn và phức tạp.	0,25 0,25 0,5
	2.	**Bàn luận ý kiến (1,5 điểm)**	
		- Nếu không biết mơ ước, không có những ước mơ cao xa, con người không thể vượt lên thực tại để thực hiện những điều tốt đẹp, kì diệu. - Tuy nhiên, không phải cứ ước mơ thật nhiều, khát khao mãnh liệt thì tất cả đều trở thành hiện thực, vì có những ước mơ viễn vông, lãng mạn, xa rời thực tế khiến con người dễ bị rơi vào ảo tưởng, thất vọng. - Do vậy, cần biết kết hợp giữa ước mơ và thực tại, phải theo đuổi ước mơ nhưng không được mơ ước viển vông. Trong xã hội, có những kẻ sống quá thực dụng, không dám mơ ước và những kẻ mơ tưởng hão huyền, tất cả đều đáng phê phán.	0,5 0,5 0,5
	3.	**Bài học nhận thức và hành động (0,5 điểm)**	
		- Phải có những hành động tích cực để biến ước mơ thành hiện thực, phải nỗ lực hết mình để thành công. - Luôn tự tin vào năng lực của bản thân để tránh những biểu hiện của tư tưởng an phận và mơ ước viển vông.	0,25 0,25

ĐỀ 3: *Điều gì phải thì cố làm cho kì được, dù là điều phải nhỏ. Điều gì trái thì hết sức tránh, dù là điều trái nhỏ.*

Viết bài văn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

	1.	**Giải thích (1,0 điểm)**	

		- *Điều phải* là những điều đúng, điều tốt, hợp với lẽ phải, hợp với qui luật, chuẩn mực xã hội, có ích lợi cho bản thân, gia đình, xã hội, Tổ quốc và nhân loại. *Điều phải nhỏ* là những điều đúng, điều tốt,... đem lại lợi ích không đáng kể mà nhiều khi con người thường không để ý, quan tâm. - *Điều trái* là những điều sai trái, đi ngược lại với quy luật, chuẩn mực xã hội và gây ra hậu quả xấu cho bản thân, gia đình, xã hội, Tổ quốc, nhân loại. *Điều trái nhỏ* là những điều sai trái tưởng như không đáng kể, không đáng quan tâm trong đời sống xã hội và con người nhưng lại có tác hại khôn lường. Ý chung: Câu nói đề cập đến thái độ của con người trước những điều đúng, sai, phải, trái, tốt, xấu trong cuộc sống. Đối với điều phải, dù nhỏ, ta cũng phải cố làm cho kì được, tuyệt đối không được coi thường những điều nhỏ. Đối với điều trái, dù nhỏ, cũng phải hết sức tránh và tuyệt đối không được làm.	0,25 0,25 0,5
	2.	**Bình luận (1,0 điểm)**	
		- Đối với *điều phải*, ta phải cố làm cho được, vì việc làm phản ánh đạo đức con người. Khi ta làm những việc phải, dù nhỏ nhất cũng thể hiện lương tâm, ý thức trách nhiệm, sự cố gắng, nỗ lực bền bỉ không ngừng của bản thân vì cuộc sống tốt đẹp của mình và mọi người. Hơn nữa, nhiều việc nhỏ hợp lại sẽ thành việc lớn. Sự cố gắng hết sức để thực hiện những điều phải nhỏ sẽ góp phần hình thành nhân cách, phẩm giá cao đẹp của con người. - Đối với *điều trái*, ta phải hết sức tránh, vì những điều trái, dù nhỏ nhất đều có hại cho bản thân và mọi người; làm nhiều việc trái là vô lương tâm, vô trách nhiệm. Hơn nữa, làm nhiều điều trái, điều xấu sẽ trở thành thói quen, dần dần sẽ bị tha hóa về đạo đức và nhân phẩm.	0,5 0,5
	3.	**Mở rộng, nâng cao vấn đề (0,5 điểm)**	
		- Lời căn dặn được đúc rút từ chính cuộc đời và sự trải nghiệm của Bác. Cách nói giản dị mà mang ý nghĩa triết lí sâu sắc, có tính định hướng trong nhận thức và hành động của mỗi người. - Trong cuộc sống, có những người không đủ kiên nhẫn để làm những việc phải nhỏ vì cho rằng đó là việc tầm thường, không có ý nghĩa. Lại có những người cho rằng việc trái nhỏ là không đáng kể nên vẫn làm. Đó đều là những biểu hiện đáng chê trách, phê phán.	0,25 0,25
	4.	**Bài học nhận thức và hành động (0,5 điểm)**	
		- Mỗi người cần nhận thức đúng đắn về ý nghĩa cao đẹp của những việc làm đúng, dù đó là việc nhỏ, cũng như tác hại khôn lường của những việc làm sai trái, dù nhỏ nhặt, bình thường. - Cần có những hành động thiết thực trong cuộc sống để thực hiện những việc làm đúng, ngăn chặn những việc làm sai trái, có hại cho bản thân và xã hội.	0,25 0,25

ĐỀ 4: " *Chúng ta đứng thẳng bằng cách cúi xuống giúp đỡ người té ngã*

Chúng ta vươn cao bằng cách nâng đỡ người khác đứng lên"

Anh/ chị hãy viết một bài văn (khoảng 600 từ) nêu suy nghĩ của mình về ý kiến trên.

	- Giải thích:	**0,75**
	Đứng thẳng: Sống đàng hoàng, vững chãi; vươn cao: sống tốt đẹp, cao quý. Cúi xuống giúp đỡ người té ngã, nâng đỡ người khác đứng lên: Những hành động đầy ý nghĩa, chứng tỏ một tấm lòng hào hiệp, độ lượng, nhân ái. - > Câu nói khẳng định lối sống ý nghĩa, tích cực, luôn giúp đỡ người khác.	
	- Nêu suy nghĩ:	**1,5**
	Tư thế của con người trong cuộc sống phụ thuộc vào thái độ, tấm lòng của họ: để sống hiên ngang, đẹp đẽ, mỗi người cần giúp người khác cũng đứng thẳng, vươn cao như mình. Sự yêu thương, chia sẻ, đồng cảm và cách đối xử với mọi người xung quanh là thước đo giá trị mỗi người.	
	Cúi xuống, nâng đỡ những người gặp khó khăn, ta trở thành chỗ dựa của người khác và nhận được sự bình yên, thanh thản trong tâm hồn mình. Từ đó, ta sẽ trở nên mạnh mẽ và cao quý hơn. Nâng đỡ người khác không đồng nghĩa với thương hại, ban ơn; làm thay, làm hộ, tước đi khả năng tự đứng vững trên đôi chân mình của họ. Điều quan trọng không phải làm chỗ dựa cho người khác mà là làm cho chỗ dựa ấy trở nên không cần thiết. Phê phán những kẻ chỉ biết đến lợi ích của bản thân, không quan tâm, sẻ chia, giúp đỡ những người xung quanh cũng như nưhngx kẻ luôn chờ người khác nâng mình lên thay vì tự thân vận động. Học sinh lấy dẫn chứng thực tế để chứng minh và khẳng định vấn đề.	
	- Bài học nhận thức và hành động:	**0,75**
	Mỗi người cần không ngừng nỗ lực vươn cao trong cuộc sống, đồng thời phải luôn có ý thức giúp đỡ những người xung quanh.	

ĐỀ 5: Sống trong thời đại toàn cầu hóa sâu rộng như hiện nay, "*công dân toàn cầu*" đã trở thành cụm từ phổ biến trên toàn thế giới và là mục tiêu hướng tới của nhiều bạn trẻ Việt.

Anh/chị hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của mình về vấn đề trên.

* Giải thích: **(0,5đ)**

- Thế nào là công dân toàn cầu? : Công dân toàn cầu là những người có thể sống và làm việc ở một hay nhiều quốc gia khác nhau, họ có thể vượt qua những ranh giới về không gian, thời gian, văn hóa,…Nhưng những công việc mà họ làm phải mang lại lợi ích cho cộng đồng toàn cầu

+ Tiêu chí là công dân toàn cầu: Là công dân toàn cầu rất cần những kiến thức về đất nước và thế giới; những kỹ năng toàn cầu như: kỹ năng Internet, kỹ năng giao tiếp toàn cầu, việc sử dụng ngôn ngữ toàn cầu. ý thức toàn cầu. Nền tảng của một công dân toàn cầu là ý thức về bản thân và dân tộc đất nước mình. . Ý thức toàn cầu chính là hòa nhập nhưng không

được hòa tan, tiếp thu cái mới hiện đại nhưng cũng phải có chọn lọc và vẫn giữ được nét đẹp truyền thống của dân tộc, đó là quá trình "hòa nhập nhưng không hòa tan"
* Bàn luận:
- Tại sao lại cần thiết trở thành công dân toàn cầu? **(0,75 đ)**
+ Đó là do quá trình toàn cầu hóa trên thế giới. Toàn cầu hóa là điều kiện vô cùng thuận lợi để mỗi công dân trở thành những công dân toàn cầu. Khi mà các rào cản biên giới được phá bỏ, hàng hóa, tiền tệ, thông tin, lao động… được thông thoáng, sự phân công mang tính quốc tế thì không còn trở ngại gì để mọi công dân trở thành những công dân toàn cầu.
+ Sự bùng nổ, phát triển chóng mặt của công nghệ thông tin, khoa học kỹ thuật làm cho cả Thế giới này nhỏ lại, "phẳng ra", nó đã mở ra không biết bao nhiêu cơ hội cho con người, internet như là chìa khóa mở ra thế giới, vào kho báu tri thức của nhân loại
+ Hiện nay trái đất đang phải đối mặt với rất nhiều những vấn đề nan giải: hiện tượng trái đất nóng lên, hiệu ứng nhà kính, ô nhiễm môi trường nước, không khí, bệnh dịch SATL, H5N1, H1N1..) …Đây không còn là vấn đề của một quốc gia, một khu vực mà đã trở thành vấn đề của toàn cầu, cần phải có sự bắt tay, hợp tác của cộng đồng quốc tế vì hành tinh xanh của chúng ta.
- Cần làm gì để trở thành công dân toàn cầu? **(0,75 đ)**
+ Nhiều ý kiến cho rằng phải ra nước ngoài mới là công dân toàn cầu? Có nhất thiết phải như vậy khi với sự toàn cầu hóa mạnh mẽ như hiện nay thì dù ở đâu cũng có thể tiếp cận nguồn thông tin phong phú, dù ở đâu cũng có thể kết nối bạn bè khắp nơi, dù ở đâu cũng có thể có những hành động mang tính toàn cầu như hoạt động bảo vệ môi trường, tiết kiệm năng lượng...
+ Cần có ý thức cố gắng trong học tập, trau dồi kiến thức cho bản thân, những kiến thức của quốc gia dân tộc và cả những kiến thức trên thế giới, những xu hướng của toàn cầu. Bên cạnh việc tiếp thu, học hỏi kiến thức thì giới trẻ nhất thiết cần có những trải nghiệm trong cuộc sống để hình thành nên những kỹ năng sống. Hình thành tư duy toàn cầu, ý thức toàn cầu, ý thức dân tộc sao cho đúng đắn
+ Tuy nhiên giới trẻ Việt đang gặp phải những vấn đề không nhỏ trong việc trở thành những công dân toàn cầu chân chính: thiếu sự quan tâm cần thiết về các vấn đề quốc gia và thế giới, những xu thế, những cơ hội, những cánh cửa lúng túng trong những kỹ năng toàn cầu, môi trường làm việc quốc tế thường đòi hỏi những kỹ năng mà người Việt Nam chưa phát huy hiệu quả, khả năng sử dụng ngoại ngữ còn hạn chế.
(Lấy dẫn chứng trong thực tế có rất nhiều bạn trẻ đã thực sự là những công dân toàn cầu bằng những ý tưởng sáng tạo, những hành động có ý nghĩa với cộng đồng...)
* Bài học liên hệ: **(0,5 đ)**
- Công dân toàn cầu là ước mơ của người Việt trẻ cũng như mọi công dân trên thế giới này. Trở thành công dân toàn cầu là phù hợp với xu thế chung của thế giới. Phấn đấu để thực hiện mong muốn đó bằng những hành động, việc làm thiết thực.

ĐỀ 6: Người Nga có câu nói: *Nếu có hai cái bánh mì, tôi sẽ bán một cái để mua hoa hồng. Cả tâm hồn cũng cần phải được ăn uống.*

Anh (chị) hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của mình về câu nói trên.

	1	**Giải thích:** − *Bánh mì* là một cách diễn đạt nhằm chỉ những giá trị vật chất thiết yếu cần cho sự sống của mỗi con người.	0.25

		−*Hoa hồng* là những giá trị tinh thần, tình cảm của con người trong cuộc sống. −*Tâm hồn* là ý nghĩ, tình cảm, làm thành đời sống nội tâm, thế giới bên trong của con người. −*Ý cả câu*: vật chất và tinh thần cần được cân bằng, hài hòa trong cuộc sống. Con người không nên chỉ quan tâm đến vật chất mà còn phải chăm sóc, bồi dưỡng cho tâm hồn của mình.	0.25 0.25 0.25
	2	**Bàn luận** − Nhu cầu vật chất (ăn, ở, mặc, tiện nghi. . .) rất cần thiết trong cuộc sống của con người. Nhưng quá coi trọng vật chất, con người dễ bị rơi vào lối sống ích kỷ, vô cảm. . . Một bộ phận nhỏ trong xã hội hiện nay có suy nghĩ lệch lạc, chỉ nghĩ đến vật chất, lấy đó làm mục tiêu phấn đấu, làm thước đo giá trị con người. − Tùy thuộc vào hoàn cảnh, nhu cầu tinh thần cũng nên được chú ý song hành với nhu cầu vật chất. Sống trong sự hài hòa, cân đối giữa tinh thần và vật chất là điều mà chúng ta hướng tới. − Tinh thần của câu nói nhấn mạnh ở vế sau: C*ả tâm hồn cũng cần phải được ăn uống.* Tâm hồn có vị trí rất quan trọng trong đời sống con người. Tâm hồn cũng cần được nuôi dưỡng để thế giới tình cảm của con người ngày càng giàu có, phong phú hơn. Tâm hồn sẽ làm nên những nét đẹp nhân văn trong mỗi con người và ý nghĩa của cuộc đời.	0.5 0.5 0.5
	3	**Bài học nhận thức và hành động:** − Câu nói không chỉ thể hiện một quan niệm sống đúng đắn, tích cực mà còn giúp cho mọi người biết cách phấn đấu để hoàn thiện nhân cách, nâng cao phẩm giá. − Bản thân cần tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, tự làm giàu có thế giới tâm hồn . . .	0.5

ĐỀ 7: *Người nấu bếp, người quét rác cũng như thầy giáo, kĩ sư, nếu làm tròn trách nhiệm thì đều vẻ vang như nhau* (Hồ Chí Minh).

Anh/ chị hãy viết bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ về ý kiến trên.

	1	**Giới thiệu và giải thích ý kiến**: - *Người nấu bếp, người quét rác, thầy giáo, kĩ sư:* những nghề nghiệp khác nhau của con người trong xã hội - *nếu làm tròn trách nhiệm thì đều vẻ vang như nhau:* nghề nào cũng đáng được trân trọng, tôn vinh khi người lao động đã cống hiến hết mình cho xã hội, làm tròn trách nhiệm của mình. => Ý cả câu: trong xã hội, không có nghề thấp hèn mà nghề nào cũng cao quý, cũng đáng trân trọng. Người lao động dù là ai, làm nghề gì cũng đáng được coi trọng khi đã đóng góp sức mình cho sự phát triển của xã hội	**0,5**
	2	**Bình luận ý kiến:** - Mỗi nghề nghiệp đều nảy sinh từ nhu cầu xã hội nên có đặc điểm, vị trí riêng không thể thay thế trong cuộc sống xã hội. - Làm nghề gì, người lao động cũng cần nhiều thời gian và công sức, có thể là lao động cơ bắp, cũng có thể là lao động trí óc. Nhưng dù là công việc gì, họ cũng đã đóng góp sức lao động chân chính của mình để xây	**1,5** 0,5 0,5 0,5

		dựng xã hội. Do vậy, họ đáng được tôn vinh - Phê phán quan niệm lệch lạc của một số người: coi trọng lao động trí óc, xem thường lao động chân tay, chạy theo những nghề đem lại lợi ích trước mắt cho bản thân.	
	3	**Bài học nhận thức và hành động**: - không nên có tư tưởng phân biệt nghề sang trọng, cao quý và nghề thấp hèn. Cần có thái độ đúng đắn khi chọn nghề. Không nên chạy theo quan điểm hời hợt (sang hèn…) mà chọn nghề phù hợp với năng lực, với ước mơ, hoàn cảnh của bản thân, nhu cầu và sự phát triển của xã hội. - cần yêu nghề và trau dồi năng lực để cống hiến cho xã hội.	**1** 0,5 0,5

ĐỀ 8: *"Ai cũng muốn làm điều gì đó rất lớn lao, nhưng lại không nhận ra rằng cuộc sống được tạo thành từ những điều rất nhỏ"* (Frank A.Clark)

Hãy viết một bài nghị luận ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

	1	**Giải thích ý kiến**: - *Ai cũng muốn làm điều gì đó rất lớn lao:* Khát vọng vươn tới những cái đích lớn của mỗi con người, làm thay đổi cuộc sống theo hướng đi lên, tốt đẹp hơn. - *nhưng lại không nhận ra rằng cuộc sống được tạo thành từ những điều rất nhỏ:* song không ý thức được những việc lớn bao giờ cũng phải bắt đầu từ những việc nhỏ, như dòng sông được tạo từ nhiều con suối… => Ý cả câu: con người luôn có khát khao làm những điều lớn lao, kì vĩ mà lại quên rằng phải bắt đầu từ những điều rất nhỏ bé, bình thường.	0,5
	2	**Bình luận ý kiến:** - Mơ ước làm điều lớn lao là nguyện vọng chính đáng, cần thiết của mỗi người, cần được hoan nghênh, khuyến khích.(hs lí giải lấy dẫn chứng) - Nhưng phải luôn ý thức được rằng: + Cuộc sống con người vốn là tổng hòa các mối quan hệ xã hội, nhân cách con người cũng được tạo nên bởi sự kết hợp mọi bình diện từ nhỏ đến lớn những hành vi, đạo đức, lối sống,…ý nghĩa, hạnh phúc của cuộc sống cũng được kiến tạo từ những điều đơn sơ, bình dị.(hs lấy dẫn chứng thực tế) - Phê phán lối nghĩ, cách nói nguỵ biện: vì việc lớn mà quên việc nhỏ,	**2,0** 0,75 0,75 0,5

		muốn trở thành vĩ nhân mà quên mình cũng là một con người bình thường.	
	3	**Bài học nhận thức và hành động**: - Con người phải luôn có ý thức kiểm soát hành động và nhận thức rằng việc gì nhỏ mấy mà có ích kiên quyết làm… - Thường xuyên rèn luyện đức tính kiên nhẫn, bắt đầu từ những việc làm nhỏ để có thể hướng tới những điều lớn lao.	0,5

ĐỀ 9: "Thành công là một người thầy tồi. Nó khiến những người thông minh cho rằng họ không thể thất bại" (Bill Gates, dẫn theo *Làm chủ tư duy thay đổi vận mệnh,* Nxb Phụ nữ, 2009, tr. 31).

Anh/chị hãy viết một bài văn ngắn (không quá 600 từ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.

1	***Giải thích ý kiến (0,5 điểm)***	
	- "Người thầy tồi" là người không giúp ích gì cho ta trong công việc và sự tiến bộ, thành công trong cuộc sống. - Nói thành công là "người thầy tồi" là vì thành công dễ làm cho ta thỏa mãn, ngộ nhận, chủ quan, ảo tưởng về khả năng của mình. Những điều đó sẽ dẫn đến những thất bại mà ta không ngờ tới.	0,25 0,25
2	**Bàn luận ý kiến (1,5 điểm)**	
	- Thành công không bao giờ đến một cách dễ dàng. Để có được thành công, con người phải nỗ lực không ngừng, nhiều lúc phải trả giá bằng thất bại. Vì vậy, điều quan trọng không phải là nhìn thấy thành công mà là biết được con đường đi đến thành công. - Trong cuộc sống, con người không chỉ có thành công mà còn có thất bại. Sau mỗi thành công, hay thất bại con người cần rút ra cho mình bài học, tránh tâm lý thỏa mãn, hoặc chán nản, buông xuôi. - Câu nói của Bill Gates cảnh tỉnh con người đừng ngộ nhận về khả năng, thỏa mãn với thành công; phải không ngừng vươn lên để có những thành công mới. Thực tế cho thấy, đã có không ít người do thỏa mãn và ngộ nhận về khả năng của mình nên sau thành công đã phải nhận những thất bại cay đắng.	0,5 0,5 0,5
3	**Liên hệ thực tế, và bài học nhận thức hành động (1,0 điểm)**	
	- Không thỏa mãn với thành công, ảo tưởng về khả năng của mình. Luôn biết rút ra những bài học kinh nghiệm sau mỗi thành công hay thất bại. - Thường xuyên rèn luyện, đổi mới tư duy, có ý thức vươn lên để đạt được nhiều thành công trong học tập, công tác.	0,5 0,5

ĐỀ 10: *Khi có lỗi, người tử tế thì sẵn sàng nhận lỗi, kẻ ti tiện chỉ tìm cách đổ lỗi.*

Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

(Cao Đẳng KC, D- 2013)

- MỞ BÀI:
  - Giới thiệu vấn đề: Cuộc sống rộng lớn và phức tạp, đan xen nhiều mối quan hệ, trong những không gian và thời gian vô cùng đa dạng. Trong mối quan hệ đó, con

người khó tránh khỏi sai sót, lỗi lầm. Thái độ của con người đối với những lỗi lầm sẽ cho thấy họ là người như thế nào: người tử tế hay kẻ ti tiện.

- THÂN BÀI:
  - Giải thích: *Khi có lỗi, người tử tế thì sẵn sàng nhận lỗi, kẻ ti tiện chỉ tìm cách đổ lỗi*.
    - Người tử tế: là người có cách đối xử với người khác đàng hoàng, lịch sự, hợp đạo lý và đúng với giá trị của bản thân.
    - Kẻ ti tiện: là người có lòng dạ xấu xa, hẹp hòi, có cách đối xử không tốt, không hợp đạo lý, thậm chí tàn ác với người khác.
    - Thái độ của bản thân đối với lỗi lầm, nhất là đối với người khác, sẽ cho thấy người ấy là người tử tế hay là kẻ ti tiện: Khi có lỗi, người tử tế thì sẵn sàng nhận lỗi, kẻ ti tiện chỉ tìm cách đổ lỗi.
  - Bàn luận về vấn đề:
    + Người tử tế thì sẵn sàng nhận lỗi.
      - Trong đời người ai cũng có lỗi, "nhân vô thập toàn". Điều quan trọng là biết nhận lỗi. Do đó, người tử tế thường biết nhận lỗi khi có hành vi hoặc thái độ sai trái đối với người khác.
      - Biết nhận lỗi là một thái độ dũng cảm, vì đó là một biểu hiện vượt lên trên lòng tự ái thường có ở nơi con người. Biết nhận lỗi là khởi đầu của sự phục thiện, của lòng tôn trọng sự thật.
      - Người tử tế không những biết nhận lỗi, sửa sai, mà còn sẵn sàng chịu trách nhiệm và nhận lãnh hình phạt cho những lỗi lầm của mình.
    + Kẻ ti tiện chỉ tìm cách đổ lỗi.
      - Kẻ ti tiện thường dối trá, hèn nhát, lấp liếm và che giấu tội lỗi của mình, cho nên thường tìm cách đổ lỗi cho người khác những lỗi lầm sai trái của bản thân mình.
      - Kẻ ti tiện thường có suy nghĩ tự đề cao bản thân, nên khó chấp nhận mình là kẻ khiếm khuyết. Vì vậy, họ thường có xu hướng đổ mọi sai sót, lỗi lầm của bản thân mình cho hoàn cảnh, cho người khác.
  - Rút ra bài học cho bản thân.
    - Đã là người thì phải có lòng tử tế. Do đó, khi có lỗi, phải biết nhận lỗi và nhận một cách thành khẩn, đồng thời cũng phải biết cố gắng hết sức để không tái phạm.
    - Chẳng những bản thân nỗ lực đừng mắc lỗi, mà còn phải biết giúp đỡ người khác đừng phạm lỗi.
    - Tuy nhiên, con người khó tránh khỏi những lỗi lầm, sai sót. Nếu lỡ mắc phải lỗi lầm, cũng không nên vì thế mà quá mặc cảm, tự ti. Cần tỉnh táo thấy được sai lầm, thành khẩn nhận lỗi, khách quan phân tích rút tỉa kinh nghiệm để tránh tái phạm, với tinh thần "thất bại là mẹ thành công".
    - Phải dũng cảm đối diện với bản thân, với sự thật, để khi có lỗi dám nhận lỗi; không dối trá, không lấp liếm, vì những điều này có thể dẫn bản thân đi tới những hành vi của kẻ ti tiện, đổ lỗi cho người khác.
    - Cần thấy tác hại to lớn của việc đổ lỗi: không dám nhìn thẳng vào sự thật, thiếu khách quan, tự ru ngủ, lừa dối bản thân và dễ đi đến chỗ trở thành kẻ ti tiện.
- KẾT BÀI:
  - Tổng kết vấn đề:

- Khẳng định người tử tế thì sẵn sàng nhận lỗi, kẻ ti tiện chỉ tìm cách đổ lỗi.
- Hãy là người tử tế và giúp người khác trở thành người tử tế trong cuộc đời
- Luôn ý thức rằng lỗi lầm là điều thường tình, nhưng phải biết trăn trở và đau đớn với những lỗi lầm của mình để cuộc sống trở nên tốt đẹp hơn.

ĐỀ 11: Viết một văn bản ngắn không quá 600 từ, trình bày ý kiến của anh/chị về lời khuyên sau:

"*Đừng sống theo điều ta ước muốn, hãy sống theo điều ta có thể*".

(Ngạn ngữ)

1		*** Giới thiệu vấn đề cần nghị luận:** - Cuộc sống cần có những ước mơ, hi vọng để phấn đấu, nỗ lực nhưng không phải lúc nào ước mơ cũng có thể trở thành hiện thực. - Trích dẫn ý kiến.	
	-	**1. Giải thích vấn đề** - *Điều ta ước muốn:* là những ước mơ, khao khát, hi vọng đạt được điều gì đó (có thể là viễn vông). - *Điều ta có thể*: những điều gì đó nằm trong khả năng của ta và ta có thể thực hiện được (có khi đối lập với ước mơ). - *Ý nghĩa*: Hãy sống và làm theo những gì mà bản thân có thể làm được, trong khả năng và tầm giới hạn của ta.	***0,5***
		2. Bàn luận - *"Đừng sống theo điều ta ước muốn":* + Trong mỗi con người ai cũng tồn tại phần "*ước muốn*" và phần "*có thể*", nhưng đôi khi ước mơ (ước muốn) đó quá xa vời mà chúng ta không thể nào thực hiện được. + Khi sống theo "*ước muốn*", nếu thành công, con người sẽ hạnh phúc vì đạt được ước mơ. Nhưng ngược lại, nếu thất bại con người sẽ bi quan, chán nản... - *"Hãy sống theo điều ta có thể":* + Có những thứ nằm trong khả năng của ta mà bản thân chắc chắn đạt được, nắm bắt được, ta vẫn có thể gặt hái những kết quả không ngờ. + Khi sống theo *điều ta có thể*, con người sẽ tự tin hơn, ít thất bại hơn... - Ý kiến không hoàn toàn đúng: + Nếu *ước muốn* quá cao xa, không thể thực hiện được sẽ dẫn đến thất bại. Con người có thể tìm kiếm hạnh phúc từ những cái mình đang có hoặc sẽ có trong tầm tay. + Nếu cuộc sống mà không có ước mơ, con người luôn bằng lòng với những gì mình đang có thì cuộc sống sẽ thật tẻ nhạt, nhàm chán và vô vị. Con người cũng cần có những ước mơ để mà phấn đấu, để làm động lực cho sự phát triển và sáng tạo.	***2,0*** *0,5* *0,5* *0,5* *0,5*
	-	**3. Bài học nhận thức và hành động** - Cuộc sống cần có những ước mơ đẹp để làm động lực cố gắng cho bản thân nhưng phải thực tế, đừng quá mộng tưởng với những giấc mơ hão huyền. - Cố gắng học tập, trau dồi kiến thức để có thể thực hiện được ước mơ .	***0,5***

ĐỀ 12: Trong *Bài thơ số 27* ,tập Người làm vườn của Tagore có một câu thơ tác giả đã mượn hình ảnh hoa sen để gửi gắm vào đấy một triết lí cuộc sống:

"Thà làm một bông sen nở khi thấy mặt trời rồi mất hết tinh nhụy còn hơn giữ nguyên hình nụ búp trong sương lạnh vĩnh cửu của mùa đông."

Anh/ chị suy nghĩ gì về thông điệp mà tác giả muốn gửi gắm.

2(3.0 đ)	**I.Yêu cầu chung** -Học sinh biết cảm nhận giá trị của lời bàn, biết bình luận và rút ra bài học cho bản thân. - Học sinh biết vận dụng các thao tác nghị luận để bàn luận một vấn đề xã hội - Bố cục rõ ràng, lập luận chặt chẽ, diễn đạt mạch lạc, có cảm xúc,không mắc những lỗi diễn đạt. **II.Yêu cầu cụ thể** **1.MB(0.25)** Mỗi người cần sống hết mình,sống dâng hiến những gì tốt đẹp cho cuộc đời… **2.TB(2.5)** **a.Giải thích được** -Hình ảnh bông sen nở khi thấy ánh mặt trời rồi mất hết tinh nhụy:biểu tượng cho cách sống hết mình,sống dâng hiến tất cả những gì tốt đẹp cho cuộc đời rồi lụi tàn cũng không hối tiếc. -Giữ nguyên nụ búp trong sương lạnh vĩnh cửu của mùa đông:là cách sống ích kỉ,mờ nhạt ->Tago đã bày tỏ một quan niệm nhân sinh tích cực:sống hết mình để rồi tàn lụi còn hơn sống một cuộc đời mờ nhạt… **b.Bàn luận** -Sống trên đời con người phải biết yêu thương,chia sẻ,sống vì mọi người,đem sức mình cống hiến cho xã hội,đó là sống đẹp,có ý nghĩa nhất.(liên hệ với quan niệm của nhà thơ Xuân Diệu và nhà thơ Tố Hữu) -Nếu ta không tự thể hiện và khẳng định mình ta sẽ bị lu mờ,không có khát vọng ta sẽ không đủ sức mạnh và nghị lực để vượt qua những trở ngại và gặt hái những thành công (lấy dẫn chứng để chứng minh…) ->Câu thơ của Tago là một bài học thú vị về lẽ sống: sống hết mình, sống cống hiến chứ không chỉ sống cho bản thân.Quan niệm này đã khẳng định giá trị tồn tại của con người trong cuộc đời. **c.Mở rộng** -Phải biết thể hiện tài năng ,khẳng định tài năng đúng thời điểm,khẳng định mình không đồng nghĩa với tự cao tự đại -Phải biết lượng sức mình để cống hiến mà không mất hết tinh nhụy. -Phê phán những những người hèn nhát không dám đối diện với những khó khăn thử thách,co mình trong vỏ bọc,sẽ bị xã hội đào thải.(lấy dẫn chứng) **d.Rút ra bài học nhận thức và hành động**: Có thái độ sống và học tập,và lao động hết mình để có một tương lai tốt đẹp để cống hiến cho đất nước.Sống đẹp, sống có ích để không ân hận.. **3.KB(0.25)** Khẳng định ý nghĩa nhân văn của triết lí sống đẹp, sống có ý nghĩa.	0.25 0.25 1.25 0.5 0.5 0.25 0.5 0.25 0.25

ĐỀ 13: Martin Luther King – nhà hoạt động nhân quyền Mĩ gốc Phi, đã đạt giải Nobel Hoà bình năm 1964 cho rằng: " *Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của những kẻ xấu, mà vì còn sự im lặng đáng sợ của cả những người tốt"*

Anh , chị có suy nghĩ về ý kiến trên :

(*Bài viết không quá 600 từ*).

1	* Giải thích ý kiến - Giải nghĩa một số từ và cụm từ: + "kẻ xấu" là những kẻ có tâm địa độc ác. + "lời nói và hành động của kẻ xấu": những lời phỉ báng, gièm pha, bôi nhọ, vu oan giá hoạ, những hành động côn đồ hung ác làm tổn hại đến người khác. + "người tốt": người nhân hậu, không làm gỡ phương hại người khác... + "im lặng": không hành động, phản ứng gỡ trước những việc làm của kẻ xấu hoặc thờ ơ, vô cảm trước nỗi đau của những người xung quanh. + "sự im lặng của cả người tốt": thỏi độ bàng quan, thiếu trỏch nhiệm, lạnh lựng, vô cảm của những người vốn nhõn hậu, khụng biết làm những hành động sai trỏi.... Đõy cũng là một cỏch ứng xử tiờu cực. - Nội dung câu nói: Bày tỏ thái độ phê phán với những kẻ có tâm địa độc ác dùng lời phỉ bỏng, giốm pha, bụi nhọ, vu oan và có những hành động côn đồ hung ác làm phương hại đến những người khác; những người có thái độ thờ ơ, vô cảm, thiếu trách nhiệm trước những bất công, đau khổ của những người xung quanh.	**0,5**
2	* Phân tích, bình luận về câu nói (khi phân tích phải có dẫn chứng). - Đây là câu nói đầy tâm huyết của một người suốt đời phấn đấu vỡ quyền con người. - Câu nói nêu đúng thực trạng đau lũng đang cú chiều hướng gia tăng trong xó hội, đặc biệt là thời điểm hiện nay. - Cõu núi cho thấy người nói thấu hiểu sự nghiêm trọng của thực trạng đó với đời sống con người. Vỡ: + Những lời vu cáo bịa đặt, những lời mạt sát xúc phạm danh dự nhân phẩm của người khác, những lời gièm pha...không chỉ làm tổn thương họ mà cũn làm tan vỡ hạnh phỳc gia đỡnh, gõy mất đoàn kết trong tập thể... + Những hành vi côn đồ độc ác, *ném đá giấu tay* làm tổn hại tinh thần, thể xác và tài sản của con người, gây tâm lý bất an, hoang mang trong xó hội. + Thái độ thờ ơ trước những sự việc, những hành động trái với chuẩn mực đạo đức xã hội, trỏi pháp luật, sự vô cảm của con người khiến cái ác lộng hành thống trị xó hội, người tốt, người đáng thương không được bênh vực sẽ bi quan, chán nản, thiếu niềm tin, đạo đức con người bị băng hoại, kỡm hóm sự phát triển của xó hội. + Vô cảm, thiếu trách nhiệm trước nỗi đau người khác dần làm mất nhân cách của chính mình, nhõn lờn căn bệnh vô cảm ở mọi	**2,0** 0,25 0,25 1,0 0,25 0,25 0,25 0,25

	người trong xó hội. - Câu nói nhắc nhở mọi người hướng đến một lối sống tích cực: sống có trách nhiệm, biết quan tâm chia sẻ với những đau khổ, bất hạnh của người khác cũng như kiên quyết đấu tranh chống lại những hành động làm tổn hại đến nhân phẩm, sức khoẻ, tính mạng, tài sản của những người xung quanh, chống lại bệnh thờ ơ, vô cảm.	0,25
3	- Bài học về nhận thức và hành động. + Bản thân cần nhận thức sâu sắc về sự nguy hại của những lời nói, hành động của kẻ xấu và sự thờ ơ, vô cảm. + Rốn cho mình lối sống tích cực biết quan tâm, chia sẻ, yêu thương, có thái độ kiên quyết đấu tranh chống lại kẻ xấu và lối sống ích kỉ, thiếu trách nhiệm.	**0,5** 0,25 0,25

ĐỀ 14: *"Những con người thông thái thực sự cũng tựa như những bông lúa: khi còn lép, chúng vươn cao đầu lên đầy kiêu hãnh, nhưng khi hạt đã đầy và chắc, chúng bắt đầu khiêm nhường cúi đầu xuống"*

(Mongtetxkio, *365 danh ngôn cho cuộc sống hàng ngày*, NXB Thanh niên, 2008)

Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

1	**Giải thích ý kiến(1,0)**	
	- Người thông thái: là những người có hiểu biết rộng, có trí tuệ , có cách hành xử khôn ngoan và chính trực những công việc hàng ngày. - Người thông thái thực sự: giống như những hạt lúa: + So sánh bất ngờ, độc đáo nhưng hợp lí + "Khi hạt còn lép thì ngẩng đầu lên": để tiếp lấy ánh sáng, không khí, để vun đắp…cũng như mình thì ngoài việc cố gắng tích lũy, học hỏi có lúc cũng phải tự tin, kiêu hãnh . + "Khi đầy hạt thì cúi đầu xuống", không phải vì đã quá mỏi mệt hay quá hài lòng, mà đó là đức khiêm nhường - Người thông thái, khôn ngoan thực sự cũng tựa như những bông lúa phải biết rõ về chính mình	0,5 0,5
2	**Bàn luận ý kiến (1,5)**	
	- Đôi khi người ta kiêu hãnh vì người ta chưa đủ thông thái để biết cái giá của kiêu hãnh! Người ta khiêm nhường vì người ta đủ thông thái để biết cái hay của sự khiêm nhường. Bông lúa ngẩng cao đầu khi còn lép vì khi đó nó chưa có giá trị, khi đó nó cần phải có thêm năng lượng để làm đầy mình, nó trĩu hạt cúi đầu vì nó đã biết được bổn phận cao quý của mình, biết được giá trị của mình - Những người thông thái phải biết ngẩng lên đúng lúc để đón ánh mặt trời soi rọi, để kiêu hãnh, tự tin, để không phải hổ thẹn trước bao người. Biết cúi xuống đúng thời điểm để nhìn lại những giọt mồ hôi đã đổ, có lúc chúng xóa nhòa cả những bước chân ta trên đoạn đường đầy cam go đã và sẽ còn phải trải qua. Phải biết cúi xuống, để biết nâng niu và trân trọng, để biết hòa mình vào mọi thứ có giá trị xung quanh. - Nhưng trong thực tế không phải ai cũng biết ngẩng cao và biết cách cúi đầu. :	0,5 0,5 0,5

	+Trong cuộc sống, trên con đường mình đang đi, nhiều lúc cần nhìn lên để tự tin bước tiếp,có lúc cần cúi xuống để học hỏi, để xem những gồ ghề mà mình đã bước qua, phải bước qua...thì chúng ta mới có thể đi đến cuối con đường. Biết cách cúi đầu, biết cách khiêm nhường đúng lúc, chúng ta sẽ có được sự tôn trọng của mọi người. + Nếu không biết cách cúi đầu sẽ biến mình thành một người kiêu căng, ngạo mạn và như thế sẽ dễ gặp thất bại	
3	**Bài học nhận thức và hành động (0,5)**	
	- Câu nói đem đến một kinh nghiệm sống rất quý giá: + Hãy biết vươn lên để thu nhận + Hãy biết cúi đầu đúng lúc bởi sự khiêm nhường là một trong những đức tính quý báu của con người, bất kỳ ai cũng cần học để biết được mình là ai và người khác là ai. - Học cách khiêm nhường là bạn đang tôn trọng mình và tôn trọng người khác.	0,5
	Phân tích nhân vật viên quản ngục	

ĐỀ 15: *"Khi công nhận cái yếu của mình, con người trở nên mạnh mẽ"*

(Ban - dắc)

Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

1	**Giải thích ý kiến:** *Tự nhận thức về mình là cơ sở để hòa nhập với thế giới, hòa nhập với thế giới cũng là để tìm về với chính mình.* - Đề cập tới vai trò của tự nhận thức đối với con người, dân tộc trong cuộc sống: Tự nhận thức vừa là điểm xuất phát vừa là đích đến của con người, dân tộc trong cuộc sống. - Về thực chất câu nói nêu cao vai trò của quá trình tự nhận thức như một bài học cho cá nhân hay cộng đồng dân tộc trong cuộc sống và trong mối quan hệ với thế giới bên ngoài.	0,5
2	**Bàn luận về ý kiến:** - Tự nhận thức là cơ sở , xuất phát điểm để con người hòa nhập với cuộc sống vì lẽ chỉ khi con người nhận thức đúng đắn về bản thân mình với những ưu và nhược điểm thì khi ấy họ mới có thể hòa nhập được với cuộc sống xung quanh, một dân tộc muốn vươn ra hòa nhập với cộng đồng thế giới cũng phải trên cơ sở hiểu biết sâu sắc về chính dân tộc mình. - Hòa nhập không có nghĩa là hòa tan , một mặt hòa nhập mặt khác cá nhân, dân tộc cần phải có ý thức trở về, giữ gìn và làm đầy cho nét riêng vốn có của mình trong quan hệ với xã hội, nhân loại. Chỉ khi có ý thức và khả năng gìn giữ được bản sắc riêng thì khi ấy anh mới có cơ sở để thế giới tìm đến và hòa nhập với chính mình. Cũng chính trong mối quan hệ với cộng đồng, nhân loại mà ta ý thức sâu sắc hơn về chính mình.	1, 0 1,0
	Nêu bài học nhận thức và hành động : - Bản thân cần có ý thức sâu sắc về chính mình, luôn có thói quen kiểm điểm,	

	nhìn nhận lại chính mình một cách khách quan nhất từ đó trau dồi nhân cách cá nhân. - Giữ gìn bản sắc trong quan hệ với cộng đồng, thế giới cũng là một vấn đề mà chúng ta phải lưu tâm đặc biệt ở thời điểm hội nhập đang trở thành xu thế tất yếu này. Cá nhân và cộng đồng, các cơ quan hữu trách đều phải bắt tay trong các chương trình hành động nhằm gìn giữ, bảo vệ, chau dồi bản sắc dân tộc.	0,5

ĐỀ 16: Viết bài văn ngắn (không quá 600 từ) phát biểu suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến sau đây:

" Trí tuệ phải động viên hành động. Không có trí tuệ thì hành động là vô bổ. Nhưng không có hành động thì trí tuệ là cằn cỗi". (R.M. Du Gard)

Nội dung	Điểm
- Giới thiệu được vấn đề cần nghị luận	**0,5**
- Giải thích ý kiến : + Từ ngữ : . Trí tuệ : khả năng nhận thức lí tính đạt đến trình độ nhất định . Hành động : việc làm cụ thể của con người nhằm một mục đích nhất định .Cằn cỗi : (ẩn dụ) không có sáng tạo. + Nội dung ý kiến : mối quan hệ giữa nhận thức và hành động	**0,5**
-Phân tích, chứng minh, bình luận + "Trí tuệ phải động viên hành động" : Khả năng nhận thức, tư duy của con người phải luôn là động cơ của những việc làm có ý nghĩa. + "Không có trí tuệ thì hành động là vô bổ : Mọi việc làm của con người chỉ có giá trị khi hành động luôn có nhận thức và tư duy định hướng. + "không có hành động thì trí tuệ là cằn cỗi" : Nhận thức và tư duy phải được thể hiện thành hành động và luôn là động cơ của mọi hành động thiết thực, giàu ý nghĩa. Gắn với hành động thì tư duy của con người mới luôn được duy trì và phát triển, trí tuệ của con người mới được chuyển biến thành những sáng tạo để phát triển cuộc sống. + Đây là một nhìn nhận khách quan và mang tính quy luật	**1,5**
- Bài học nhận thức và hành động : + Để khẳng định, hoàn thiện được bản thân cần luôn phải học hỏi, nhận thức	**0,5**

và biến tư duy thành những việc làm cụ thể và có ích cho cuộc sống. + Không nên chỉ biết nói suông khi bản thân có năng lực cống hiến cho cuộc sống. Ngược lại, khi làm một việc gì muốn có kết quả, phải biết căn cứ vào những cơ sở của nhận thức và tư duy.	

ĐỀ 17: Trong truyện ngắn ***Đời thừa***, nhà văn Nam Cao có viết:

Kẻ mạnh không phải là kẻ giẫm lên vai người khác để thoả mãn lòng ích kỉ. Kẻ mạnh chính là kẻ biết giúp đỡ người khác trên đôi vai của chính mình.

(Ngữ văn 11 nâng cao, tập 1, NXB Giáo dục, tr.203-204)

Suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến trên.

1. Giải thích

- Kẻ mạnh là những con người có sức khoẻ, có đời sống vật chất và tinh thần đủ đầy. Kẻ mạnh theo Nam Cao là người có nhân cách, là người chiến thắng nghịch cảnh, là mẫu người được xã hội trân trọng.

- Hình ảnh ***đôi vai*** mang ý nghĩa ẩn dụ, gợi sự nương tựa, chở che.

- Lời nhận định chia thành hai vế, vế đầu mang nghĩa phủ định là lời nhắc nhở nhẹ nhàng : kẻ mạnh không được chén ép người khác để thoả mãn lòng ích kỉ của mình. Vế hai là lời khẳng định và cũng là niềm mong mỏi của Nam Cao với con người : kẻ mạnh là kẻ biết giúp đỡ người khác, nâng đỡ người khác vươn lên, luôn sống vì người khác.

2. Bình luận

- Quan niệm của Nam Cao về kẻ mạnh được diễn đạt qua cách nói hình ảnh: giẫm lên vai kẻ khác và giúp đỡ kẻ khác trên đôi vai của mình. Lời nhận đinh của Nam Cao là một phương châm sống đẹp, nâng đỡ người khác hướng tới bến bờ của nhân cách, của cái đẹp, cái thiện trong cuộc sống.

- Lời nhận định nói lên trách nhiệm của con người đối với cuộc sống. Sức mạnh của con người không chỉ đo bằng cơ bắp mà phải đo bằng chính tình yêu thương, bằng hành động cao đẹp trong cuộc sống.

- Nói tới con người chân chính là nói tới những phẩm chất cao đẹp : đồng cảm, thương yêu, sẻ chia… Đó là những điều sơ đẳng nhất của đạo làm người. Loài người biết mình có đời sống khác với vượt cao hơn mọi loài chính là ở chỗ biết phân biệt thiện- ác. Nhờ vậy mà sinh ra tính người (Hộ trong ***Đời thừa***, có lúc anh nghĩ tới tư tưởng gia Phát xít ***Phải biết ác, biết tàn nhẫn để sống cho mạnh mẽ*** nhưng cuối cùng anh chọn tình thương. Bởi theo Hộ, tình thương phân biệt con người với ác thú. Giăng- van- giăng trong ***Những người khốn khổ*** của V. Huy- gô cả đời chỉ tâm niệm một điều : ***trên đời này chỉ có một điều duy nhất ấy thôi, đó là thương yêu nhau.***

- Lời nhận định tôn vinh tình cảm cao đẹp giữ con người với con người. Kẻ mạnh đừng ngoảnh mặt làm ngơ trước những nỗi đau của kẻ kém may mắn hơn mình. Cuộc sống quanh ta có biết bao nhiêu người có cách cư xử đẹp (dẫn chứng minh họa).

3. Nâng cao

- Trong xã hội vẫn còn có những kẻ sống vị kỉ, giẫm lên cuộc sống của người khác để thoả mãn lòng ích kỉ của mình, sống xa hoa trên sự đói khát của người khác không chút xao động => thể hiện lối sống thiếu đạo đức, đáng phê phán.

- Mặt khác, cần đánh giá đúng tinh thần của câu nói, giúp đỡ kẻ yếu là bổn phận của kẻ mạnh nhưng không được xuất phát từ động cơ cá nhân hay lối ban ơn trịnh thượng mà phải bắt nguồn từ tình cảm chân chính. Đồng thời người được giúp đỡ không nên ỷ lại, khi đó sẽ lười biếng và thụ động. Cần vươn lên để xứng đáng với sự chửo che của người khác.

- Nhận thức và hành động của bản thân.

ĐỀ 18: Trong bài thơ *Ngồi buồn nhớ mẹ ta xưa* Nguyễn Duy viết:

“ Ta đi trọn kiếp con người
Vẫn không đi hết những lời mẹ ru”.

Câu thơ trên gợi cho anh/chị suy nghĩ gì về tình mẫu tử?

1	Phân tích và lí giải	Đòi hỏi vận dụng kiến thức, hiểu biết về nội dung và ý nghĩa của những lời ru; khả năng nhậy cảm để nhận biết bằng trái tim những mong ước và tình yêu thương của mẹ. *a. Ý nghĩa của lời mẹ ru:* không chỉ là lời ca và giai điệu để dỗ dành trẻ nhỏ ngủ ngon mà còn là sự thể hiện tâm	1

		hồn, tấm lòng người hát ru. Tiếng ru của mẹ là tình cảm, là ước mong, là lời gửi gắm tâm tình của người mẹ với con mình. Nó chứa đựng trong đó cả một thế giới tinh thần mà người mẹ có được và muốn xây dựng cho đứa con: - Là lời yêu thương: chứa đựng tình yêu vô bờ bến của mẹ dành cho con. Trong tình yêu ấy, con là tài sản quý giá nhất, là niềm tự hào lớn đẹp nhất, là cả cuộc sống của người mẹ. - Là lời cầu nguyện, ước mong: *lời ru* là sự gửi gắm mong ước về tương lai của con với sự trưởng thành về thể chất và tâm hồn, sự thành công trong cuộc sống. - Là lời nhắn nhủ, khuyên răn, dạy bảo: Chứa đựng trải nghiệm của cuộc đời người mẹ, sự hiểu biết, khát vọng truyền thụ hiểu biết, kinh nghiệm của mẹ cho con, sự hiểu biết và kinh nghiệm về đạo làm người, về lẽ sống ở đời, về lẽ phải cần phải tuân theo, về những giới hạn cần biết dừng lại, về những cạm bẫy nguy hiểm nên tránh, về những bước đường mỗi người phải đi qua… Cho dù là lời yêu thương, lời cầu nguyện hay lời nhắn nhủ thì cũng là chuẩn bị của người mẹ cho những đứa con trên con đường đời hiện tại và sau này của nó, sự chuẩn bị không chỉ bằng kiến thức kinh nghiệm mà bằng cả tấm lòng và tình yêu. Lẽ tự nhiên, trong mỗi người mẹ luôn bao gồm cả một nhà giáo dục và một phương pháp giáo dục của trái tim thấm đẫm yêu thương. b. *Không đi hết*: Không thấy hết, không dùng hết, không thể hiểu biết hết, không sống hết những gì mẹ đã chuẩn bị cho con qua lời ru ấy: - Tấm lòng bao dung vô bờ của mẹ. - Sự che chở, nâng đỡ, dìu dắt trọn đời của mẹ qua những lời ru.	1

		- Cảm giác thấm thía của người con qua trải nghiệm cuộc đời khi nhìn nhận lại, cảm nhận lại những gì có được từ lời ru và tình yêu của người mẹ. Lời tri ân của người con với mẹ là lời ca ngợi sự vô giá, vô bờ bến của tình mẫu tử mẹ dành cho con. Câu thơ đọc lên giản dị và thấm thía đủ để mỗi con người được ngồi lại trong yên tĩnh để cảm động, suy nghĩ.	
	Bình luận, đánh giá:	a. Vai trò của tình mẫu tử: - Là môi trường tốt nhất cho sự phát triển của tâm hồn và thậm chí cả trí tuệ của đứa con. - Là điểm tựa cho lòng tin, sức mạnh của đứa con trong cuộc sống. - Là cái gốc thiện, nguồn nuôi dưỡng lương tri, nhân phẩm của con người trong cuộc đời; có ý nghĩa cảnh giới con người khi đứng trước bờ vực của lầm lỡ và tội ác. - Là nơi xuất phát và cũng là chốn về sau cùng của con người trong cuộc sống đầy bất trắc, hiểm nguy. b. Biểu hiện của tình mẫu tử: Vô cùng đa dạng phong phú song đều hướng tới cái đích cuối cùng là cho con, vì con. c. Thái độ cần có đối với tình mẫu tử: Không chỉ là đón nhận và cần sống, trải nghiệm và tự điều chỉnh bản thân để góp phần làm toả sáng giá trị thiêng liêng của tình mẹ trong chính cái kết tinh của tình mẹ thiêng liêng ấy là tâm hồn và sự sống của bản thân mình.	0,5 0,25 0,25

ĐỀ 19: " Cuộc đời mất đi tình bạn, thế giới mất đi mặt trời". (Cicero)

Anh/ chị hãy trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.

1	1	1. Giải thích	
		- Tình bạn : là mối quan hệ tình cảm tốt đẹp của con người. Là sự thấu hiểu, đồng cảm, yêu thương, sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ, hy sinh cho nhau.	0,25
		- Mặt trời đại diện cho sự sống. Không có mặt trời con người không thể tồn tại.	0,25

		=> ý nghĩa câu nói: Đề cao vai trò tình bạn trong cuộc sống. Tác giả so sánh để thấy: tình bạn như hơi thở, như cuộc sống, như chân lí hiển nhiên.	0,5
	2	2.Chứng minh vấn đề:	
		- Khi tìm bạn, kết bạn là tìm đến sự thấu hiểu, cùng quan niệm, cùng chí hướng, sùng sở thích... ; đó là sự tri kỷ, tâm giao (Nguyễn Khuyến – Dương Khuê, Các Mác – Lê Nin. Bá Nha – Tử kì…)	0,5
		- Có bạn là ta có được sự chia sẻ niềm vui, nỗi buồn. + Khi vui: + Khi buồn (Học sinh có hể lấy ví dụ trong thực tế đời sống để chứng minh). + Khi gặp khó khăn: Bạn bè sẽ giúp ta gượng dậy, có thể hy sinh vì nhau. => Tình bạn là tình cảm cao quý, thiêng liêng không thể thiếu được.	0,5
	3	3. Bình luận: Tác giả đưa ra một vấn đề không mới nhưng rất được quan tâm. Không phải ai cũng thấy được giá trị của tình bạn. Tình bạn là một tình cảm cao quý không thể thiếu trên đường đời của mỗi con người. Vì thế, tùy mức độ thận thiết mà có tình bạn.	0,5
	4	4. Mở rộng: Muốn có tình bạn cao đẹp cần: - Chân thành, thấu hiểu, yêu thương, chia sẻ, giúp đỡ nhau. - Phải biết giữ gìn và nuôi dưỡng tình bạn bền chặt, sâu sắc. => Hãy tìm một tình bạn chân thành để cuộc sống thêm tốt đẹp.	0,5

ĐỀ 20: Ngạn ngữ Latinh có câu: "Cuộc đời ngắn ngủi không cho phép ta hi vọng quá xa", Điđrô lại cho rằng: "Chỉ có những khát vọng và khát vọng lớn lao mới có thể nâng tâm hồn lên tầm vĩ đại". Suy nghĩ của anh/ chị về hai ý kiến trên?

	■	**a.Giải thích ý kiến:**	**0.75**
	■ 1	* Ý kiến 1:+Hi vọng: có nghĩa là tin tưởng và mong chờ vào những điều tốt đẹp nào đó sẽ xãy ra ,sẽ trở thành hiện thực.	
	■	+Hi vọng quá xa**:** ước muốn, hi vọng quá cao xa không thực hiện được điều mơ ước sẽ dẫn đến bất hạnh.	0,25
Cuộc s	2	=>Ý của cả câu: Cuộc sống ngắn ngủi, con người sẽ không đủ thời gian để thực hiện ưhhiện ước mơ, vì vậy không nên mơ ước quá nhiều, quá xa rời thực tế.	0,25
	3	*Ý kiến 2: +Khát vọng: Là những mong muốn, đòi hỏi với một sức thôi thúc mạnh mẽ. + Khát vọng lớn lao: những khát vọng cao đẹp, có giá trị to lớn về tinh	

		thần, có ý nghĩa đối với con người. => Ý của cả câu: Con người cần có những mong muốn, mơ ước nhiều hơn, khát khao mãnh liệt hơn để hướng tâm hồn lên đến tầm cao , có giá trị to lớn và được khâm phục, khát vọng lớn lao góp phần hoàn thiện nhân cách, là sức mạnh tinh thần "để biến cái không thể thành có thể".	0,25
		b. Bình luận ý kiến: *Khẳng định tính đúng đắn của mỗi ý kiến:	**1,75 đ**
	4	**Ý kiến 2:** + Trong cuộc sống, nếu không có nhiều mơ ước, không có những ước mơ cao, xa, con người sẽ không thể vượt lên thực tại để thực hiện những điều tốt đẹp, kì diệu. khát vọng, hi vọng , ước mơ đều là những điều chưa xãy ra trong thực tại, nó chỉ là những mô hình còn ở dạng xây đắp trong tương lai, nhưng nếu thiếu nó con người sẽ không hình dung được và định hướng được cuộc sống của mình.	0,5đ
	5	+ Khát vọng lớn lao hướng con người tới cái tiến bộ, nhân văn và cao cả.	
	6	**Ý kiến 1:** + Không phải cứ ước mơ thật nhiều, khát khao mãnh liệt thì tất cả đều trở thành hiện thực. Nếu chúng ta chỉ chạy theo những ước mơ, hi vọng mà không phù hợp với hoàn cảnh thực tế sẽ dẫn đến những hậu quả tai hại: ảo tưởng, xa rời thực tế, vô ích, thậm chí đẩy bản thân vào trạng thái bi kịch, mất niềm tin vào chính mình, mất niềm tin vào cuộc sống.	0,25đ 0,5đ
		*Nhìn từ góc độ khác:	
	7	+ Sống không có ước mơ, luôn bằng lòng với những gì đang có thì cũng dễ bị trì trệ, lạc hậu. Mơ ước, khát vọng luôn là động lực cho sự phát triển và sáng tạo.	0,25đ
	8	+ Phải biết kết hợp giữa ước mơ và thực tại, ước mơ phải bắt nguồn từ cuộc sống, ước mơ, khát vọng phải phù hợp với sức mình. Phải theo đuổi ước mơ nhưng đừng mơ ước hão huyền.	0,25đ
		c. Bài học nhận thức và hành động:	**0,5đ**
		+ Phê phán những người không có mơ ước, khát vọng đẹp đẽ và những kẻ mơ tưởng viển vông. Ước mơ phải phù hợp với năng lực, hoàn cảnh thực tế.	0,25
		+ Phương hướng rèn luyện của bản thân để nuôi dưỡng những khát vọng đẹp đẽ có ý nghĩa đối vơi bản thân, xã hội.	0,25

ĐỀ 21: Nhà văn Nguyễn Khải cho rằng: *Để sống được hàng ngày tất nhiên phải nhờ vào những "giá trị tức thời". Nhưng sống cho có phẩm hạnh, có cốt cách nhất định phải dựa vào những "giá trị bền vững".*

Suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

1. Giải thích:

- *Giá trị tức thời:* là những giá trị vật chất và tinh thần chưa trải qua thử thách, sàng lọc của thời gian, mới có ý nghĩa trong thời điểm hiện tại, thoả mãn những nhu cầu cuộc sống sinh hoạt hàng ngày như: cơm, áo, gạo, tiền, vui chơi, giải trí, các mối quan hệ...Đây là những giá trị rất cần thiết vì thiếu nó con người không thể tồn tại.

- *Giá trị bền vững*: Chỉ những giá trị tinh thần đã trải qua thử thách, sàng lọc của thời gian, có ý nghĩa lâu bền, trở thành nền tảng văn hoá, đạo lí của dân tộc và nhân loại như: tinh thần yêu nước, lòng nhân ái, tình cảm tri ân, sự ngay thẳng trong sạch, thẩm mỹ tinh tế,....Đây là những giá trị quan trọng giúp con người sống có phẩm hạnh, cốt cách.

- Mối quan hệ giữa hai giá trị: Vừa đối lập vừa thống nhất. Con người cần có những *giá trị tức thời* để duy trì cuộc sống, cũng rất cần những *giá trị bền vững* để sống có ý nghĩa.

2. Bàn luận:

- Muốn tồn tại con người cần phải tạo ra và nhờ vào những *giá trị tức thời* (dẫn chứng). Tuy nhiên nếu quá coi trọng những giá trị đó, con người sẽ bị chi phối bởi lối sống thực dụng, coi trọng vật chất, chỉ nhìn thấy những lợi ích trước mắt (dẫn chứng).

- Để cuộc sống thật sự có ý nghĩa, con người nhất định phải vươn tới những giá trị tinh thần tốt đẹp (dẫn chứng). Tuy nhiên, cốt cách, phẩm giá con người không thể có tức thời trong ngày một ngày hai, mà đó là kết quả của quá trình học tập, rèn luyện, bồi đắp lâu dài về tâm hồn, trí tuệ, hành động...Đó cũng là cách để con người có một cuộc sống bền vững, không chỉ giới hạn trong thời gian đời người mà còn trong sự ghi nhận lâu dài của cộng đồng (dẫn chứng).

- Những *giá trị tức thời*, nếu có ý nghĩa tích cực, được xã hội đón nhận, gìn giữ, lưu truyền sẽ trở thành những *giá trị bền vững* (dẫn chứng). Trong khi đó, có những giá trị đã được hình thành từ lâu, qua thực tiễn không còn phù hợp, trở nên lạc hậu, lỗi thời sẽ bị đào thải (dẫn chứng). Cứ thế, các giá trị được sàng lọc, chuyển hoá, làm cho cuộc sống con người ngày càng tốt đẹp hơn.

3. Bài học:

- Nhận thức được vai trò, ý nghĩa của mỗi giá trị.

- Hình thành kĩ năng sống, biết tiếp nhận hợp lí trước các giá trị của cuộc sống.

- Phải có bản lĩnh để sống có phẩm giá, cốt cách dựa theo nền tảng những giá trị bền vững về văn hóa, đạo lí...của dân tộc và nhân loại.

ĐỀ 22: Phía sau lời nói dối...

1. *Nói dối* là nói không đúng sự thật. Đây là một biểu hiện thường gặp trong cuộc sống.

2. *Phía sau lời nói dối* có thể là:

- Những động cơ, nguyên nhân khác nhau: những toan tính, thủ đoạn của kẻ không trung thực; sự yếu đuối, hèn nhát của người không dám đối diện sự thật; né tránh sự thật đau lòng, không muốn làm tổn thương người khác...

- Những trạng thái tâm lí, cảm xúc khác nhau: buồn - vui, đau khổ - hạnh phúc, hối hận - hả hê,...

- Những hệ lụy không ai mong muốn, những hậu quả khôn lường: lời nói dối có thể kéo theo những hành động gian dối, làm xói mòn nhân phẩm, niềm tin giữa con người với nhau, gây bất ổn nhiều mặt trong xã hội,...

3. Bài học:

- Nói dối là một thói xấu, vì thế con người cần rèn luyện cho mình phẩm chất trung thực, không được nói dối.

- Cần lên án, phê phán nghiêm khắc những kẻ nói dối cũng như những hành vi gian dối. Nhưng cũng nên có cách nhìn nhận thấu đáo nếu phải nghe những lời nói dối.

- Trong tình huống, cảnh ngộ cụ thể, nhất thời, con người có thể buộc phải nói dối. Tuy nhiên, không được lạm dụng lời nói dối. Bởi suy cho cùng, trong cuộc sống không ai muốn nghe hoặc phải nói những lời gian dối và sớm muộn sự thật cũng sẽ được phơi bày.

ĐỀ 23: Anh/chị có suy nghĩ gì về câu nói của Fran KA.Clark:

"Ai cũng muốn làm điều gì đó rất lớn lao, nhưng lại không nhận ra rằng cuộc sống được tạo thành từ những điều rất nhỏ".

(Dẫn theo "*Hành trang vào đời*", NXB Tổng hợp tp Hồ Chí Minh - 2008, tr.38)

1.Giải thích:

- *Ai cũng muốn làm điều gì đó rất lớn lao*: khát vọng hướng tới những cái đích của đời người, làm thay đổi cuộc sống theo chiều hướng tốt đẹp hơn.
- *nhưng lại không nhận ra rằng cuộc sống được tạo thành từ những điều rất nhỏ*: không ý thức được rằng những việc lớn bao giờ cũng phải bắt đầu từ nhiều việc nhỏ, như những dòng sông được tạo thành từ nhiều con suối...

2. Bình luận:

- Mơ ước làm nên điều lớn lao là nguyện vọng chính đáng của mọi người, cần được tôn trọng, động viên, khuyến khích.
- Nhưng phải luôn ý thức rằng:

+ Một nhân cách hoàn thiện vốn được bồi đắp từ những việc làm rất nhỏ, nhất là những hành vi đạo đức, lối sống. Ý nghĩa của cuộc sống cũng được kiến tạo từ những điều đơn sơ, bình dị.

+ Phê phán lối sống, cách nghĩ, lời nói ngụy biện: vì việc lớn mà quên việc nhỏ, muốn trở thành vĩ nhân mà quên mình cũng là một con người bình thường.

3. Bài học:

- Nhận thức sâu sắc rằng, việc gì nhỏ mấy mà có ích thì kiên quyết làm...
- Thường xuyên rèn luyện đức tính kiên nhẫn, bắt đầu từ những việc làm nhỏ để có thể hướng tới những điều lớn lao.

ĐỀ 24: Suy nghĩ của anh/chị về bài học cuộc sống từ hai câu thơ trong bài thơ *Tiếng hát con tàu* của Chế Lan Viên:

Khi ta ở, chỉ là nơi đất ở
Khi ta đi, đất đã hóa tâm hồn!

Thí sinh có thể đưa ra những ý kiến riêng, trình bày theo những cách khác nhau, nhưng lập luận phải chặt chẽ; cảm xúc phải chân thành… và nêu được các ý chính sau:

a. Giải thích ý nghĩa của câu thơ:

- Nơi đất ở: mảnh đất ta từng sống, từng có những kỷ niệm gắn bó.

- Đất đã hóa tâm hồn: nơi đó trở thành niềm thương nỗi nhớ, những kỷ niệm thiêng liêng sâu nặng trong tâm hồn ta.

- Sự đối lập giữa "Khi ta ở" và "Khi ta đi" thể hiện rõ ý nghĩa của câu thơ: mảnh đất không phải là nơi ta sinh ra, lớn lên, nhưng đó là nơi ta đã ở, đã từng có những kỷ niệm gắn bó, thì khi đi xa, nó trở thành nỗi nhớ của lòng ta, trở thành quê hương thứ hai trong ta.

- Chế Lan Viên viết "Tiếng hát con tàu" để thể hiện niềm nhớ thương đối với Tây Bắc, cũng là với những miền quê đã từng gắn bó trong cuộc kháng chiến chống Pháp gian khổ.

b. Phân tích, bàn bạc đánh giá:

- Câu thơ giản dị nhưng mang ý nghĩa triết lý sâu sắc, vì nó được đúc kết từ trải nghiệm thực tế và từ tình cảm chân thành của nhà thơ Chế Lan Viên.

+ Con người không phải chỉ sống ở nơi chôn rau cắt rốn, mà có thể ở nhiều miền quê khác do yêu cầu của công việc và hoàn cảnh.

+ Những miền đất ấy đã để lại những dấu ấn sâu đậm trong tâm hồn qua những kỉ niệm buồn vui.

+ Chỉ khi xa miền đất ấy, kỉ niệm mới sống dậy, khắc khoải, da diết trong lòng người, trở thành nỗi nhớ không nguôi.

- Quy luật tình cảm này chỉ có ở những tâm hồn biết trân trọng cuộc sống, biết nâng niu những kỉ niệm bình dị mà đẹp đẽ, biết sống theo đạo lý nghĩa tình chung thủy…

c. Bài học về cuộc sống rút ra từ hai câu thơ:

- Trong cuộc sống, những điều đơn giản gần gũi quanh ta tưởng như bình thường, nhưng sẽ trở nên vô cùng quý giá khi ta đã rời xa chúng.

- Trân trọng quá khứ, trân trọng những giá trị bình dị của cuộc sống.

ĐỀ 25: *Biết lắng nghe – điều kì diệu của cuộc sống.* Suy nghĩ của anh(chị) về vấn đề trên.

1. Giải thích:

- **"***Nghe"* là sự tiếp nhận âm thanh bằng tai (thính giác).

- "*Biết lắng nghe"* là không chỉ nghe bằng tai mà còn nghe bằng cả khối óc và trái tim.

- "*Biết lắng nghe – điều kì diệu của cuộc sống* " là một trong những cách tiếp nhận, học hỏi của con người nhằm làm cho bản thân ngày càng hoàn thiện.

- " *Biết lắng nghe"* tùy thuộc vào ý thức chủ quan của mỗi người. Đó là đức tính, là năng lực cần phải học hỏi, là yếu tố thúc đẩy để con người tự hoàn thiện nhân cách và trưởng thành hơn …do đó, *"Biết lắng nghe"* là điều kì diệu của cuộc sống.

2. Bình luận:

- "*Biết lắng nghe"* phụ thuộc vào nhiều yếu tố như kinh nghiệm sống, vốn văn hóa, tầm nhìn, sự nhạy cảm, độ tinh tường, tinh thần cầu thị, quan niệm sống của con người,…

- "*Biết lắng nghe"* là điều kì diệu của cuộc sống: nghe để hiểu, để hành động, để hướng tới giá trị chân, thiện, mĩ. Chẳng hạn, biết nghe tiếng vọng về từ quá khứ, nghe những gì đang diễn ra ở hiện tại, nghe được cả tương lai; nghe được lời của thiên nhiên, đất trời, lời của cây cối, chim muông; nghe để phân biệt phải trái, hay dở, tốt xấu, nghe được cả tiếng trái tim mình…

- Không biết lắng nghe thì cuộc sống thật vô nghĩa, tẻ nhạt, ….

3. Bài học nhận thức và hành động:

- *"Biết lắng nghe"* có vai trò quan trọng trong cuộc sống của con người, vì vậy, mỗi người cần phải có ý thức rèn luyện năng lực *"lắng nghe"*.

- Biết lắng nghe một cách chân thành, cầu thị để có thể chia sẻ, đồng cảm với người khác và làm cho cuộc sống của mình ngày càng có ý nghĩa…

- Chống tư tưởng chủ quan, bảo thủ và phê phán lối sống ích kỉ, *"biết nghe mà vẫn giả điếc"*…

ĐỀ 26: W. Whitman từng tâm niệm: *Hãy nhìn về phía mặt trời, bóng tối sẽ khuất sau lưng bạn.*

Suy nghĩ của anh (chị) về nhận định trên.

1. Giải thích ý nghĩa của lời nhận định.

- Mặt trời là nguồn sáng đem lại hơi ấm và sự sống cho muôn loài. Mặt trời còn là biểu tượng cho những điều tươi sáng, đẹp đẽ, là niềm tin và hi vọng tốt đẹp ở tương lai trong cuộc đời con người.

- Bóng tối là màn đêm âm u, tăm tối. Bóng tối cũng là biểu tượng cho sự đen đủi, bi đát, bất hạnh, thiếu may mắn, những thất bại trong đường đời của con người.

→ Ý nghĩa nhận định: Lời nhận định là một phương châm sống tích cực, một lời khuyên sâu sắc nhắc nhở ta phải biết vượt lên những bất hạnh, rủi ro, đau buồn, thất bại trong cuộc đời. Phải biết quên đi quá khứ đen tối mà hướng về tương lai tươi sáng, tốt đẹp ở cuộc sống phía trước.

2. Bàn luận, mở rộng vấn đề.

- Cuộc sống không phải lúc nào cũng là thảm đỏ trải đầy hoa hồng, cuộc sống là một trường tranh đấu. Bởi thế, cuộc đời mỗi con người cũng không thể tránh khỏi những gian nan, trắc trở, những khó khăn, thất bại.

- Mỗi người cần phải có ý chí, nghị lực, dũng khí để vượt lên những thất bại. Phải xem những gian nan, trắc trở như một thử thách để ta được rèn luyện, trưởng thành.

- Cần biết hướng về phía trước, lạc quan, tin tưởng vào tương lai, có bản lĩnh vững vàng để vượt lên những vấp ngã của bản thân. Đây là xu hướng phát triển, là yêu cầu tất yếu phù hợp với quy luật khách quan của cuộc sống. Nếu cứ đắm chìm trong những thất bại, đau buồn là tự hại mình.

- Phê phán những người không có niềm tin, không có ý chí phấn đấu vươn lên trong cuộc sống.

3. Bài học nhận thức và hành động.

- Cần phải có ý chí, nghị lực, niềm lạc quan tin tưởng vào tương lai để vững bước trong cuộc đời.

- Trong cuộc sống cũng như trong học tập phải biết vượt lên chính mình, không nên chùn bước trước những khó khăn thử thách. Sống cần có lý tưởng, khát vọng và ước mơ.

ĐỀ 27: R.Ta-go, nhà thơ Ấn Độ cho rằng: *Thà làm một bông hoa sen nở khi thấy mặt trời rồi mất hết tinh nhụy, còn hơn giữ nguyên hình nụ búp trong sương lạnh vĩnh cửu của mùa đông.*

Suy nghĩ của anh (chị) về nhận định trên.

1. Giải thích ý nghĩa của lời nhận định

- *Hoa sen:* ủ mầm trong bùn đất, tối khuất, nhơ bẩn nhưng mạnh mẽ vươn lên. Hoa sen là biểu tượng cho phẩm cách thanh sạch, biết vươn lên trong cuộc sống của con người.

- *Mặt trời:* Đó là ánh sáng vĩnh cửu đem lại sự sống cho vạn vật. Mặt trời tượng trưng cho sức sống mạnh mẽ, sự huy hoàng.

- *Nụ búp*: ẩn dụ cho cái non nớt, nhút nhát, e sợ của con người.

- *Sương lạnh vĩnh cửu:* là môi trường lạnh giá, khắc nghiệt, ở đó vạn vật phải ẩn mình, thu mình, không thể sinh sôi phát triển. Vì thế nó tượng trưng cho những khó khăn, thử thách trong cuộc sống.

=> *Ý nghĩa câu nói*: Ý kiến của Ta- go là một triết lí sống mạnh mẽ, tích cực và tiến bộ. Trong cuộc sống có rất nhiều khó khăn thử thách, nhưng nếu biết sống và cống hiến hết mình ta sẽ nhận được thành quả xứng đáng. Nếu sống nhút nhát, thụ động thì cuộc đời thật nhạt nhẽo, vô nghĩa.

2. Bàn luận, mở rộng vấn đề

a. Tại sao nên chọn cách sống như "bông hoa sen"?

- Cuộc sống rất quý giá nhưng lại ngắn ngủi, và chỉ đến duy nhất một lần. Ta phải sống thế nào cho xứng đáng, phải sống sao cho khỏi xót xa, ân hận vì những tháng năm đã sống hoài, sống phí. Ta cần có một trái tim đầy nhiệt huyết để sống hết mình, để cảm nhận từng hơi thở trong khoảnh khắc của đời mình.

- Đã là con người thì cần phải có ước mơ, lý tưởng và khát khao thực hiện những điều đó. Tuy nhiên, cuộc sống luôn ẩn chứa những khó khăn, thử thách và những điều tốt đẹp không bỗng dưng mà có. Thay vì để khó khăn đánh bại, ta hãy đón nhận chúng như một cơ hội để rèn luyện bản lĩnh của chính mình, để ta thêm trưởng thành.

- Khi ta chọn làm "bông hoa sen nở trong ánh mặt trời" đó là lúc ta sống hết mình và cống hiến hết mình. Ta sẽ có cơ hội được toả sáng, được khẳng định, lưu lại dấu chân trên con đường đã đi và tận hưởng những điều tuyệt diệu mà cuộc sống mang lại. Đó cũng chính là cách khiến cuộc sống của ta thêm ý nghĩa và trở nên có ích. Đó mới là cuộc sống đích thực của con người.

b. Tại sao không nên chọn cách sống như "nụ búp"?

- Nếu ta không dám đối mặt trước những khó khăn, thử thách của cuộc sống vì ta sợ sai lầm, sợ sẽ thất bại, sợ bị cười chê… để rồi mãi mãi ta sống trong vỏ bọc hèn nhát của

mình. Đó là lối sống mòn, sống thừa, sống vô ích mà không được ai biết đến. Một "cuộc sống đang mòn ra, đang rỉ đi, đang nổi váng."

- Cuộc sống không mục tiêu, ước mơ, hoài bão thật vô vị. Sống như thế thực chất chỉ là tồn sự tại mà thôi, là chết ngay cả khi đang sống.

c. Nâng cao

- Liệu có phải lúc nào ta cũng sống hết mình? Nếu cứ hết mình như thế sẽ có lúc ta kiệt sức. Vậy ta cần phải biết lượng sức mình, không phải lúc nào cũng nên lao về phía trước. Để đối mặt với mọi thử thách trên đường đời trước tiên ta phải trân trọng chính bản thân ta. Đừng nôn nóng theo đuổi mục đích mà quên mất bản thân mình.

- Có những phút giây ta nên thu mình lại khi đã cảm thấy mỏi mệt. Khi ấy không phải ta đang hèn nhát, chỉ là ta đang tìm kiếm chút bình yên cho tâm hồn, tìm được lại ý chí, lòng quyết tâm để tiếp tục tiến lên phía trước.

3. Bài học nhận thức và hành động

- Phê phán lối sống yếu mền, thụ động, chỉ biết ngồi chờ vận may và sự thuận lợi.

- Cuộc sống của mỗi người được quyết định bởi sự tự nhận thức, bản lĩnh và nghị lực vươn lên không ngừng. Cuộc sống quá ngắn ngủi, hãy cứ cháy hết mình đến tận cùng của khát vọng, ước mơ.

ĐỀ 28: Trong việc nhận thức, F. Ăng-ghen có phương châm: *"Thà phải tìm hiểu sự thật suốt đêm còn hơn nghi ngờ nó suốt đời"*, C. Mác thì thích câu châm ngôn: *"Hoài nghi tất cả"*.

Anh/Chị hiểu thế nào về những ý tưởng trên?

1. Giải thích (4,0 điểm)

- Câu của Ăngghen : Thà phải tìm hiểu sự thật suốt đêm còn hơn phải nghi ngờ nó suốt đời.

Ý căn bản : đối với con người, thà vất vả tìm hiểu trong một thời gian ngắn (suốt đêm) để có được một nhận thức rõ ràng, khai thông được tư tưởng cho mình về một vấn đề nào đó, còn hơn là cứ để nó tồn đọng như một việc chưa được giải quyết, khiến cho mối nghi ngờ về nó luôn đè nặng mình trong thời gian dài (suốt đời).

- Câu C.Mác thích : Hoài nghi tất cả.

Ý căn bản : cần phải tỉnh táo khi tiếp nhận mọi điều, chớ thụ động, cả tin vào những gì mà chính mình chưa suy xét, kiểm chứng.

2. Bình luận (4,0 điểm)

Thí sinh cần thấy mỗi ý tưởng ấy đều hợp lí. Bề ngoài chúng có vẻ mâu thuẫn nhau, nhưng bên trong lại thống nhất. Mỗi câu nhấn mạnh vào một khía cạnh của vấn đề nhận thức, các khía cạnh ấy bổ sung cho nhau.

a. Câu của Ăngghen:

- Sự thật là những chân lý khách quan. "Tìm hiểu sự thật" là mục đích quan trọng đối với

việc nhận thức. Nếu không nắm được sự thật thì sẽ gây khúc mắc và ngờ vực, nghi hoặc. Nghi ngờ là một trạng thái tinh thần tiêu cực bất lợi đối với đời sống.

- Phương châm của Ăngghen là đúng đắn. "Thà mất công tìm hiểu sự thật suốt đêm" là giải pháp tích cực. Còn để trạng thái nghi ngờ đè nặng mình suốt đời là tiêu cực. Mất công trước mắt mà có được lợi ích lâu dài vẫn luôn là lựa chọn khôn ngoan của con người nói chung, của việc tìm hiểu khoa học nói riêng.

b. Câu C.Mác thích:

- Cần phân biệt hoài nghi khoa học và thói đa nghi. Hoài nghi khoa học là phẩm chất tích cực. Nó là thái độ tỉnh táo, cẩn trọng trong tìm hiểu và tiếp nhận. Còn đa nghi là một căn bệnh tiêu cực. Nó khiến người ta không tin vào bất cứ điều gì.

- "Hoài nghi" ở đây là theo nghĩa tích cực. Trong cuộc sống cũng như trong tìm hiểu khoa học, luôn có thái độ hoài nghi như thế là điều cần thiết. Nó giúp con người có được sự cẩn trọng và chắc chắn trong hiểu biết, tránh được những hồ đồ, cả tin dễ dẫn tới sai lạc, lầm lẫn. Châm ngôn C.Mác thích cũng là một ý tưởng đúng đắn.

c. Sự bổ sung:

- Câu C. Mác thích thì nhấn mạnh vào sự cần thiết của thái độ hoài nghi khoa học như một tiền đề gợi cảm hứng cho con người tìm kiếm sự thật.

- Còn câu của Ăngghen thì nhấn mạnh vào việc tích cực dấn thân tìm kiếm sự thật để hoá giải mối nghi ngờ.

- Cả hai đều là những phương châm đúng đắn và cần thiết đối với việc nhận thức của con người.

ĐỀ 29: *Nghề nghiệp không làm nên sự cao quý cho con người mà chính con người mới làm nên sự cao quý cho nghề nghiệp*.

Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh / chị về ý kiến trên.

- Giải thích :

+ Nghề nghiệp là công việc chuyên môn, làm theo sự phân công lao động của xã hội.

+ Phân công xã hội ngày càng nhiều, càng sâu nên xã hội có nhiều ngành nghề và giữ vị trí khác nhau trong xã hội.

+ Xã hội thường xuyên phát triển; có nghề nghiệp mới phát sinh nhưng cũng có những nghề nghiệp phải bị tàn lụi. Do đó có nghề dễ mang lại sự thành công (danh tiếng, tiền của, địa vị…) nhưng cũng có nghề không được như vậy. Cho nên dẫn đến sự tồn tại trong xã hội quan niệm về sự cao quý, sang hèn, tốt xấu… trong nghề nghiệp.

- Bàn luận:

+ *Nghề nghiệp không làm nên sự cao quý cho con người* vì

* Mỗi nghề đều có đặc điểm, vị trí riêng trong cuộc sống xã hội.

* Nghề nghiệp nảy sinh từ nhu cầu xã hội, do đó mọi nghề đều cần thiết cho cuộc sống, vì thế mỗi nghề đều có vai trò không thể thiếu được trong đời sống xã hội, do đó nghề chân chính nào cũng đều cao quý cả.

* Tuy nhiên do đặc trưng riêng của một số ngành nghề, do ý nghĩa đặc biệt của nó đối với đời sống, một số ngành nghề được đặc biệt biểu dương: nghề dạy học, nghề thầy thuốc…

+ *Mà chính con người mới làm nên sự cao quý cho nghề nghiệp* vì

* Con người là chủ thể của hoạt động nghề nghiệp, có tính chất quyết định đối với giá trị của hoạt động nghề nghiệp.

* Con người có giá trị tự thân, chịu ảnh hưởng của môi trường, hoàn cảnh. Vì vậy có kẻ tốt, người xấu, chính vì thế điều này tạo nên giá trị của nghề nghiệp.

* Trong những ngành nghề được biểu dương đặc biệt vẫn có những "con sâu làm rầu nồi canh". Trong những ngành nghề do bị thành kiến mà bị coi thường vẫn có những con người cao quý, có cách hành xử được mọi người ngưỡng mộ, ca ngợi.

* Làm rõ tại sao con người mang đến sự cao quý cho nghề nghiệp (dẫn chứng). Chính tư cách và đức hạnh sáng ngời của con người làm cho người khác phải tôn trọng nghề nghiệp của họ.

- Bài học nhận thức và hành động:

+ Cần nhận thức: không nên có tư tưởng phân biệt nghề sang trọng, cao quý và nghề thấp hèn. Cần phê phán quan niệm phân biệt này vì nó không đúng đắn, nó tồn tại trong xã hội phong kiến ngày xưa và không nên tiếp tục trong cuộc sống ngày nay.

+ Cần thấy những việc làm không chính đáng: ví dụ như trộm cướp, gian dối… để kiếm sống không phải là nghề nghiệp chân chính như chúng ta đang bàn.

+ Cần thấy giá trị đúng đắn của nghề nghiệp; nghề nghiệp chân chính nào cũng có giá trị và đều đáng được trân trọng. "Giá trị của một con người là lợi ích của họ mang lại cho người khác chứ không phải là nghề nghiệp của họ".

+ Cần có thái độ đúng đắn khi chọn nghề. Không nên chạy theo quan điểm hời hợt (sang hèn…) về nghề nghiệp của một số người. Cần chọn nghề phù hợp với năng lực, với ước mơ, hoàn cảnh của bản thân, nhu cầu và sự phát triển của xã hội.

+ Với nghề nghiệp cần "nhất nghệ tinh, nhất thân vinh", chuyên tâm rèn luyện tay nghề, giữ gìn lương tâm nghề nghiệp, trao dồi đạo đức để làm hiển vinh nghề nghiệp, giá trị bản thân.

- Tổng kết : "Không phải nghề nghiệp mang đến sự cao quý cho con người mà chính con người mang đến sự cao quý cho nghề nghiệp" là một ý kiến đúng đắn, nó là một lời khuyên, một lời nhắc nhở đối với mọi người nhất là đối với thanh niên đang đứng trước ngưỡng cửa lựa chọn nghề nghiệp.

ĐỀ 30: *Kẻ cơ hội thì nôn nóng tạo ra thành tích, người chân chính thì kiên nhẫn lập nên thành tựu.*

Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

	1.	**Giải thích ý kiến (0,5 điểm)**	

		- *Kẻ cơ hội* là người lợi dụng thời cơ để mưu cầu lợi ích trước mắt, bất kể việc làm đúng hay sai; *người chân chính* là người luôn biết sống đúng với thực chất và phù hợp với những giá trị xã hội; *thành tích* là những kết quả được đánh giá tốt; *thành tựu* là những thành quả có ý nghĩa lớn, đạt được sau một quá trình bền bỉ phấn đấu. Về nội dung, ý kiến này chỉ ra sự đối lập về lối sống và cách hành xử	0,5
	2.	**Bàn luận về ý kiến (2,0 điểm)**	
		- Kẻ cơ hội thì nôn nóng tạo ra thành tích (1,0 điểm) + Do thói vụ lợi, bất chấp đúng sai nên trong công việc, kẻ cơ hội không cầu "kết quả tốt" mà chỉ cầu "được đánh giá tốt". Kẻ càng vụ lợi thì càng nôn nóng có được thành tích. Bởi thế, loại người này thường chỉ tạo ra thành tích giả. + Về thực chất, cách hành xử ấy là lối sống giả dối, là thói ăn gian làm dối	0,5 0,5
		- Người chân chính thì kiên nhẫn lập nên thành tựu (1,0 điểm) + Coi trọng chất lượng thật, kết quả thật là đức tính của người chân chính. Bởi thế họ thường kiên nhẫn trong mọi công việc để làm nên những kết quả thực sự, những thành quả có ý nghĩa lớn. Đối với họ, chỉ có những thành quả thực mới tạo nên giá trị thực của con người, dù có khi phải trả giá đắt. + Về thực chất, cách hành xử ấy thuộc về lối sống chân thực, trung thực, biểu hiện của những phẩm chất cao quý; giúp tạo nên những thành quả thực, những giá trị đích thực cho mình và cộng đồng, góp phần thúc đẩy xã hội tiến lên.	0,5 0,5
	3.	**Bài học nhận thức và hành động (0,5 điểm)**	
		- Cần nhận thức rõ đây là hai kiểu người đối lập nhau về nhân cách: một loại người tiêu cực thấp hèn cần phê phán, một mẫu người tích cực cao cả cần trân trọng. - Cần noi theo lối sống của những người chân chính, luôn coi trọng những kết quả	0,5

ĐỀ 31: *Ngưỡng mộ thần tượng là một nét đẹp văn hóa, nhưng mê muội thần tượng là một thảm họa.*

Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/ chị về ý kiến trên.

+ Giới thiệu chung : cuộc sống có những người, những điều cao đẹp được nhiều người biết tới. Nó trở thành những thần tượng đối với con người. Nhưng người ta phải có thái độ như thế nào đối với thần tượng cho phải, bởi lẽ : *ngưỡng mộ thần tượng là một nét đẹp văn hóa, nhưng mê muội thần tượng là một thảm họa.*

+ Giải thích :

- Thần tượng là những người, những điều được mọi người tôn sùng, chiêm ngưỡng. Nhưng thái độ của mọi người đối với thần tượng có thể dẫn tới những kết quả khác nhau: *Ngưỡng mộ thần tượng là một nét đẹp văn hóa, nhưng mê muội thần tượng là một thảm họa.*

- Tại sao *Ngưỡng mộ thần tượng là một nét đẹp văn hóa, nhưng mê muội thần tượng là một thảm họa*?

- Ngưỡng mộ khác với mê muội : người ngưỡng mộ vẫn giữ được sự tỉnh táo, sáng suốt, khách quan của tinh thần, do đó có thái độ đúng mực đối với thần tượng, trong khi người mê muội thì thường chủ quan, thiếu sự sáng suốt, tỉnh táo trong mối quan hệ với thần tượng, do đó dễ có những thái độ không đúng mực, không phù hợp.

- Trong việc ngưỡng mộ thần tượng, người ta dễ hiểu rõ cái đẹp của thần tượng và có sự ngưỡng mộ; người ta cũng hiểu rõ bản thân; do đó người ta có thể hoặc có sự thán phục, hoặc có nỗ lực để phấn đấu và để theo gương theo cách hiểu mình hiểu người, không có những hành vi thái độ quá đáng ảnh hưởng đến nhân cách của bản thân. Vì thế, đó là một nét đẹp văn hóa: cư xử văn minh, lịch sự đúng mực, phù hợp.

- Trong khi đó, mê muội thần tượng thì dễ khiến người ta chỉ nhìn thấy thần tượng một cách phiến diện (hào quang của những thần tượng ca nhạc) thường lại có những thái độ hành vi quá đáng và do đó nó ảnh hưởng đến cuộc sống của bản thân, có khi dẫn tới những tai họa lớn (ví dụ : tốn thời gian, tiền của và thậm chí cả sinh mạng).

+ Bình luận :

- Không nên sống trên đời mà không có thần tượng bởi vì ai cũng cần phải có một mục đích rõ ràng để sống, phải có những điều, những người tốt đẹp mà mình ngưỡng mộ, yêu mến, khâm phục để noi gương và phấn đấu. Có như vậy cuộc sống mới có thể dễ có ý nghĩa, có động lực thúc đẩy để phấn đấu. Không có thần tượng người ta dễ sống theo kiểu bèo dạt hoa trôi.

- Cũng cần thấy rõ ý nghĩa khái quát của thần tượng và sự hiện diện của thần tượng ở mọi lĩnh vực của đời sống (văn học, lịch sử, khoa học...) chứ không phải chỉ có thần tượng trong lĩnh vực âm nhạc, thể thao.

- Cần phải có thái độ đúng đắn đối với thần tượng đó là ngưỡng mộ thần tượng chứ không mê muội thần tượng.

+ Ý kiến của đề :

- Có ý nghĩa của một lời nhắc nhở, một lời khuyên rất thực tế, thời sự đối với mọi người, nhất là với giới trẻ hiện nay.

ĐỀ 32: Từ thái độ sống *"vội vàng"* của Xuân Diệu trong bài thơ cùng tên. Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) bàn về thái độ sống của giới trẻ ngày nay.

1	*** Giới thiệu vấn đề cần nghị luận:** - Giới thiệu ngắn gọn bài thơ Vội vàng và nhà thơ Xuân Diệu - Dẫn dắt vấn đề cần nghị luận: *thái độ sống của giới trẻ ngày nay*	***0,5***

2	*** Khái quát về thái độ sống "vội vàng" của Xuân Diệu** - Thái độ (triết lí) sống "vội vàng" bắt nguồn từ bài thơ Vội vàng của nhà thơ Xuân Diệu. Với tình yêu thiết tha với thiên đường nơi trần thế, nhà thơ đã hẫng hụt, tiếc nuối khi thời gian một đi không trở lại. Nhà thơ ý thức tuổi trẻ là phần đẹp đẽ, qúy giá nhất của đời người nên cần phải sống vội vàng từng giây, từng phút, tận hưởng cuộc sống này. - Thái độ sống vội vàng là tâm thế sống, cũng là triết lí sống tích cực của nhà thơ	***0,5***
3	*** Bàn luận vấn đề xã hội cần nghị luận:** - Trong xã hội ngày nay, phần đông thế hệ trẻ có thái độ sống "vội vàng" một cách tích cực: biết tận dụng thời gian, sống tích cực, chủ động và đạt nhiều thành công trong học tập, trong cuộc sống… (dẫn chứng). - Nhưng bên cạnh đó, một bộ phận giới trẻ có thái độ sống "vội vàng" một cách tiêu cực: sống gấp, sống hưởng thụ, không lí tưởng, hoài bão…(dẫn chứng). Điều này gây hậu quả xấu không những đến bản thân mà còn gia đình và xã hội. Cần phê phán, bác bỏ - Tầm quan trọng của vấn đề đối với xã hội hiện nay: Đây là vấn đề có ý nghĩa xã hội, thời sự và ý nghĩa nhân sinh sâu sắc, liên quan tới nhận thức, lối sống và hành động sống của giới trẻ. Gia đình, nhà trường và xã hội cần định hướng, giáo dục cho thế hệ trẻ thái độ sống một cách tích cực	***0,5*** ***0,5*** ***0,5***
4	*** Bài học nhận thức và hành động** - Cần có thái độ sống tích cực, chủ động, biết quý trọng thời gian - Xác định lí tưởng sống đúng đắn, không sống gấp, sống hưởng thụ	***0,5***

ĐỀ 33: *Biết tự hào về bản thân là cần thiết nhưng biết xấu hổ còn quan trọng hơn.*
Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

- Giới thiệu ý kiến của đề bài: biết tự hào về bản thân là cần thiết nhưng xấu hổ còn quan trọng hơn.

- Giải thích :

+ Tự hào : lấy làm hài lòng, hãnh diện về cái tốt đẹp mà mình có.

+ Xấu hổ : cảm thấy hổ thẹn khi thấy mình có lỗi hoặc kém cỏi trước người khác.

+ Ý kiến : thể hiện quan điểm của người phát biểu về quan hệ của tự hào với xấu hổ : tự hào thì cần thiết, xấu hổ quan trọng hơn.

- Phân tích, chứng minh :

+ Tự hào là cần thiết :

· Người tự hào thường là người hiểu rõ bản thân, nhất là sở trường, các tốt đẹp của bản thân. Do đó cũng dễ là người có thái độ tự tin.

· Tự hào thường mang lại những cảm xúc tích cực. Nó giúp người ta dễ phấn khởi trong hành động. Do đó cuộc sống dễ đạt được những thành công.

+ Biết xấu hổ còn quan trọng hơn :

· Biết xấu hổ, người ta dễ tránh những lỗi lầm sai trái.

· Biết xấu hổ, người ta dễ nỗ lực vươn lên để khắc phục những kém cỏi của bản thân.

· Biết xấu hổ, người ta dễ có lòng khiêm tốn, có tinh thần trách nhiệm, có lương tâm.

· Biết xấu hổ là một trong những biểu hiện của lòng tự trọng, của nhận thức về phẩm giá con người.

· Biết xấu hổ, người ta cũng dễ biết kiềm chế bản thân trước các tình huống.

- Phê phán : Trong thực tế, có những người không biết tự hào, cũng chẳng tự trọng, vô cảm với mình, với người. Nguyên nhân thường do thiếu nhận thức, thiếu kỹ năng sống.

- Bình luận : Tự hào, tự trọng (mà biết xấu hổ là một biểu hiện của nó) là những phẩm chất đáng quý mà mỗi người cần có, trong đó cần nhận thức tự hào là cần thiết nhưng tự trọng thì quan trọng hơn.

- Làm sao để có lòng tự hào và tự trọng :

+ Cần có hiểu biết và ý thức về giá trị con người và cuộc sống.

+ Cần có hiểu biết về ý nghĩa quan trọng của phẩm giá cá nhân.

+ Cần nỗ lực phấn đấu rèn luyện trau dồi những phẩm chất và kỹ năng sống cần thiết để sống tốt.

ĐỀ 34: *Đừng cố gắng trở thành người nổi tiếng mà trước hết hãy là người có ích.*

Hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh/ chị về ý kiến trên.

- Giới thiệu ý kiến của đề bài: *Đừng cố gắng trở thành người nổi tiếng mà trước hết hãy là người có ích*.

- Giải thích :

+ Người nổi tiếng : là người có tiếng tăm được nhiều người biết đến.

+ Người có ích : là người có cuộc sống có ích, có ý nghĩa, cũng cần thiết và có giá trị đối với người khác, gia đình, xã hội.

+ Ý kiến là một lời khuyên về một trong những mục đích sống của con người : hãy sống với một mục đích sống chân chính đừng cố gắng theo đuổi tiếng tăm, danh vọng mà hãy quan tâm đến giá trị của cuộc sống, nhất là với mọi người.

- Phân tích chứng minh :

+ Đừng cố gắng trở thành người nổi tiếng :

· Tiếng tăm, danh vọng : thường không phải là mục đích cao đẹp nhất của cuộc sống.

· Danh vọng có thể làm tha hóa con người, làm băng hoại đạo đức và đẩy con người ta vào tội lỗi.

· Để cố trở thành người nổi tiếng có những người đã đi vào những con đường bất chính, sử dụng những phương cách xấu xa. Do đó, nổi tiếng như thế chỉ là vô nghĩa.

+ Trước hết, hãy là người có ích :

· Người sống có ích mang lại nhiều ích lợi cho người khác trong cuộc sống.

· Sống có ích sẽ làm thăng hoa giá trị con người, thăng hoa giá trị cuộc sống.

· Người có ích dù không được nổi tiếng nhưng cuộc sống của họ là cần thiết, có giá trị, có ý nghĩa đối với người khác, gia đình, xã hội. Ngay cả trong quan niệm của người xưa về "chí nam nhi", chữ "danh" (Phải có danh gì với núi sông) luôn gắn với thực chất của hành động (Làm nên đấng anh hùng đâu đấy tỏ).

- Bình luận :

+ Nổi tiếng cũng có mặt tốt, có tác dụng tốt. Tiếng nói của người nổi tiếng thường có tác động nhiều hơn, lớn hơn đối với người khác, xã hội.

+ Nhưng đừng cố gắng chạy theo việc trở thành người nổi tiếng bằng mọi cách vì điều đó mang lại nhiều tác hại. Hãy để cho tiếng tăm được đến một cách tự nhiên bằng hành động có thực chất: hữu xạ tự nhiên hương.

+ Làm sao để là người có ích :

· Hãy sống có lý tưởng;

· Hãy sống có đạo đức, có trách nhiệm;

· Hãy sống vì gia đình, vì xã hội, vì cộng đồng;

+ Ý kiến này là một biểu hiện cụ thể của vấn đề danh và thực trong cuộc sống con người. Giải quyết tốt mối quan hệ của vấn đề nổi tiếng và có ích, của danh và thực, người ta sẽ dễ có cuộc sống bình an, hạnh phúc, chân chính.

- Đây là một ý kiến có giá trị đúng đắn. Đồng thời nó cũng là một lời khuyên rất có tính thời sự, nhất là trước hiện tượng một bộ phận giới trẻ ngày nay đang có xu hướng tìm sự nổi tiếng bằng mọi giá.

ĐỀ 35: Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến sau đây của A. Lincoln: "*Điều tôi muốn biết trước tiên không phải là bạn đã thất bại ra sao mà là bạn đã chấp nhận nó như thế nào".*

1	**a.Yêu cầu về kỹ năng:** Biết cách làm bài văn nghị luận xã hội, lí giải thuyết phục một quan niệm về đạo lí con người. Bài làm có kết cấu chặt chẽ, bố cục có tính khoa học, hợp lí, rõ ràng; diễn đạt mạch lạc, trong sáng.	0,5
2	**b. Yêu cầu về kiến thức**: Giải thích ý kiến	0,5
	- Thất bại là hỏng việc, thua mất, là không đạt được kết quả, mục đích như dự định - Mức độ, hậu quả của sự thất bại không phải là vấn đề quan trọng nhất. Điều quan trọng hơn cả là nhận thức, thái độ của con người trước sự thất bại trong cuộc sống	
3	Bàn luận về thái độ cần có trước thất bại	1,0
	- Trước một sự việc không thành, con người cần có sự bình tĩnh để tìm hiểu nguyên nhân của sự thất bại (khách quan và chủ quan) - Dám đối mặt để chấp nhận, không né tránh sự thật, cũng không đổ lỗi hoàn toàn cho khách quan. - Biết "dậy mà đi" sau mỗi lần vấp ngã, biết rút ra bài học từ những thất bại đã qua để tiếp tục thực hiện công việc và ước mơ của mình	
4	Bài học về nhận thức và hành động	1,0
	- Khó tránh thất bại trong mỗi đời người và cũng nên hiểu rằng chính sự thất bại là một trong những điều kiện để đi đến thành công, "thất bại là mẹ thành công" - Phải biết cách chấp nhận sự thất bại để có thái độ sống tích cực. Không đắm chìm trong thất vọng nhưng cũng không được bất cần trước mọi sự việc, không để một sự thất bại nào đó lặp lại trong đời. Đó là bản lĩnh sống	

------HẾT-----